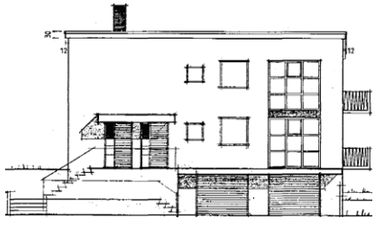
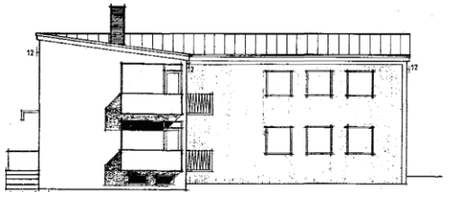
Húsagerð: Tvíbýli
Kársnesbraut 47

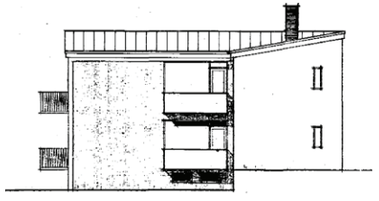
Höfundur: Óli Ásmundsson

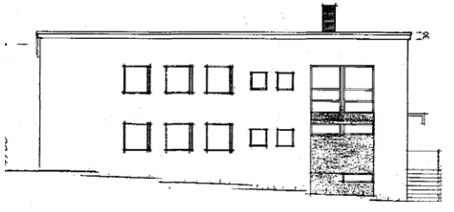
Byggingarár: 1966

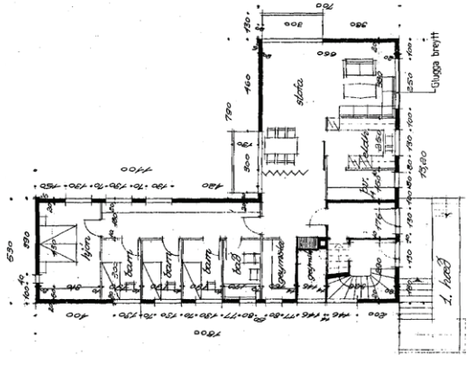

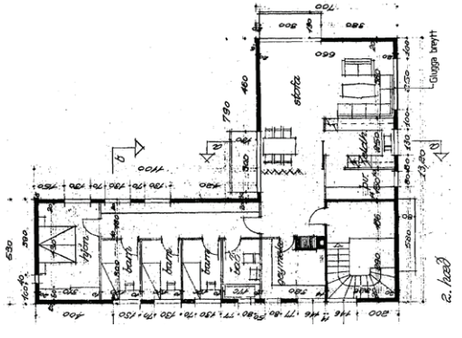

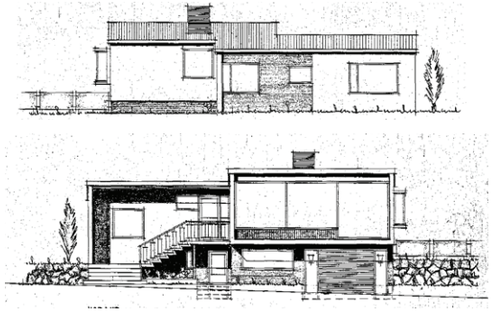

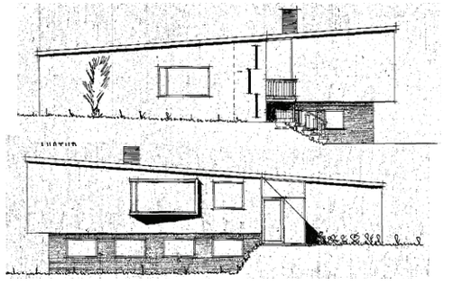
Húsagerð: Einbýli

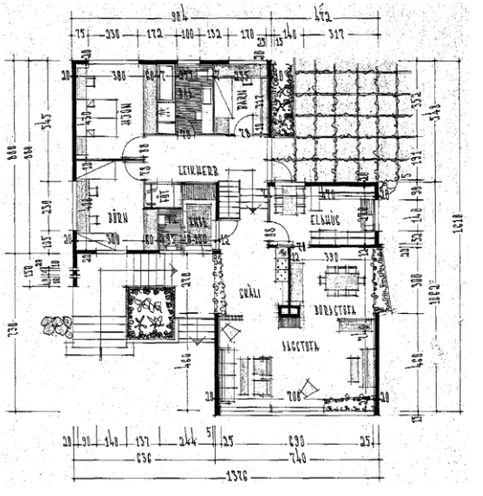
Holtagerði 41

Höfundur: Kjartan Sveinsson

Byggingarár: 1965

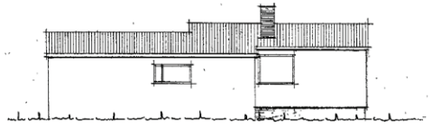
Skjal sótt af '000000000' dags: 10.11 2026

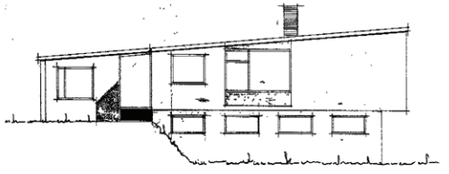
Meðalbraut 16

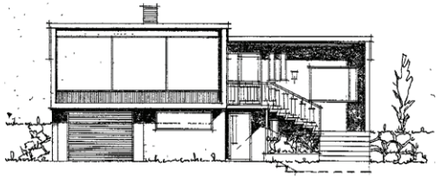
Höfundur: Kjartan Sveinsson

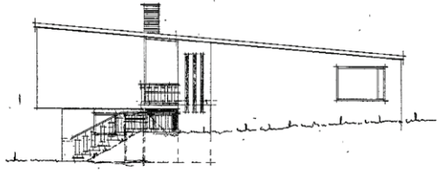
Byggingarár: 1967

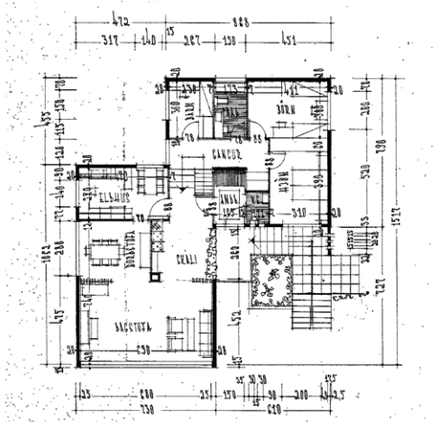

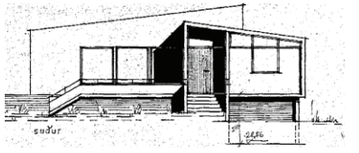

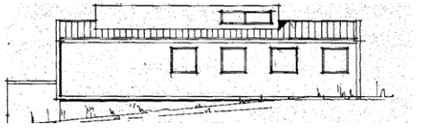
Skjólbraut 18

Höfundur: Jörundur Pálsson

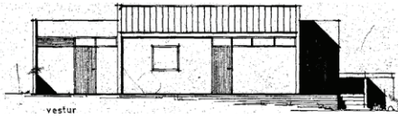
Byggingarár: 1967

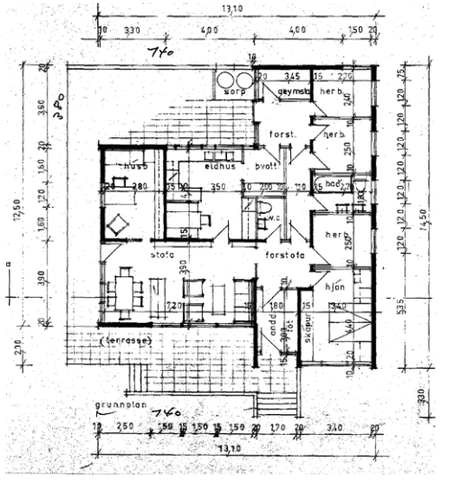

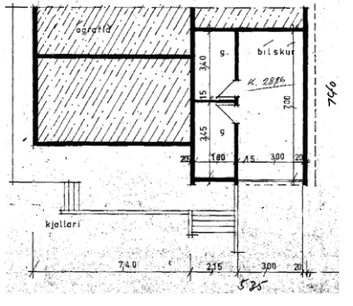

Skjal sótt af '0000000000' dags: 10.11.2026

Skipulag undir Borgum

Landslag sem brotið var undir byggð á Kársnesi á sjöunda áratugnum kallaði á ólíkar úrlausnir, eftir því hvort byggt var í grýttu holti eða niðri við vog. Samfara þéttingu var byggt á lóðum þar sem aðstæður voru krefjandi; byggðin mótaðist því af landslaginu sem kallaði á ólíkar úrlausnir.

Kastalar voru vestasti hlutinn af Borgunum. Hluti þeirra lenti undir Kastalagerði og húsunum austan við götuna. Þar var talið að byggi huldufólk (Kópavogsbær, 1993:15). Dæmi eru um lóðir á Hraunbraut og við Kastalagerði sem eru krefjandi vegna urðar og landhalla sem hafði mótandi áhrif á mörg hús sem risu á sjöunda áratugnum. Byggt var í talsverðum landhalla og grýttu landslagi eins og á syðstu lóðunum við Kastalgerði þar sem grjótið verður hluti af byggingu og landslagi.

Mynd 92: Brot úr vinnuteikningu fyrir skipulag og úthlutun nýrra lóða undir Borgum, líklega frá um 1960.

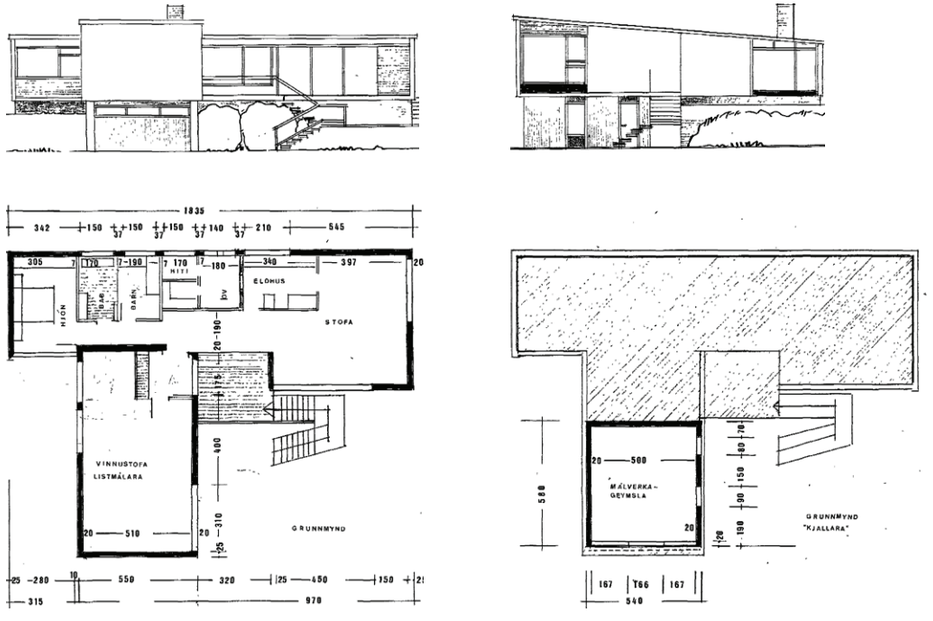
Skjal sótt af '0000000000' dags: 10.11 2026

Húsagerð: Arkitektúr í landslagi

Heimilisfang: Kastalagerði 13

Höfundur: Kjartan Sveinsson

Byggingarár: 1968

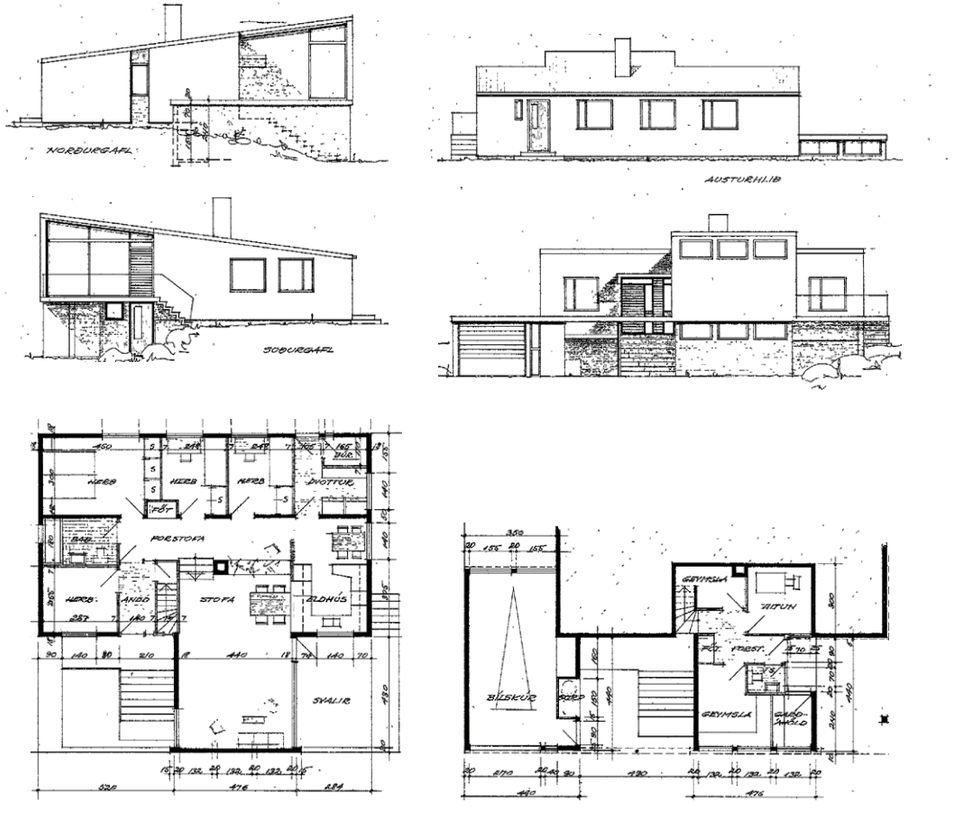
Mynd 93: Grunnmyndir og ásýndir

Kastalagerði 11

Höfundur: Hörður Björnsson

Byggingarár: 1966

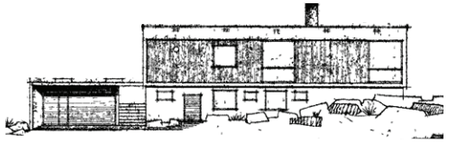
Skjal sótt af '0000000000' dags: 10.11.2026

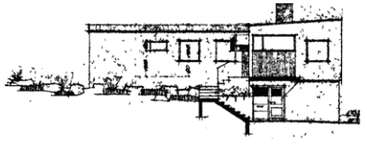
Hraunbraut 27

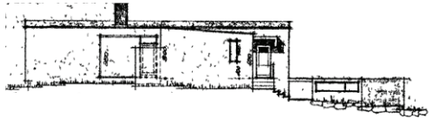
Höfundur: Gunnar Hansson

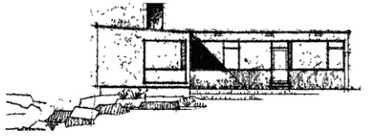
Byggingarár: 1969

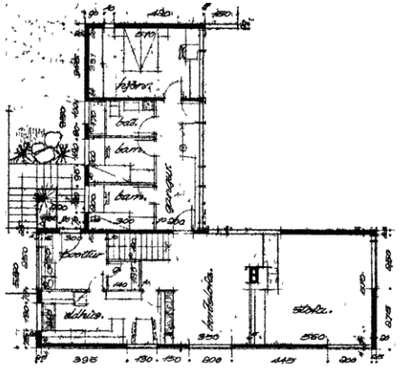

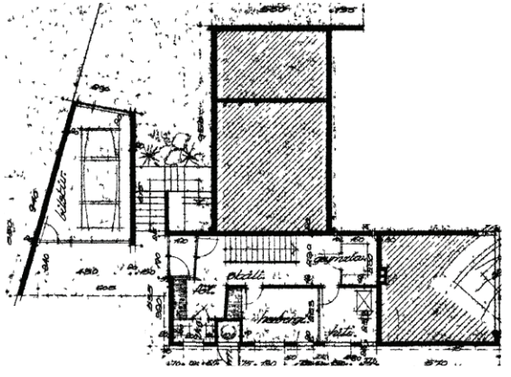

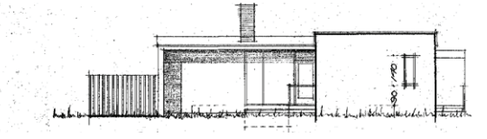

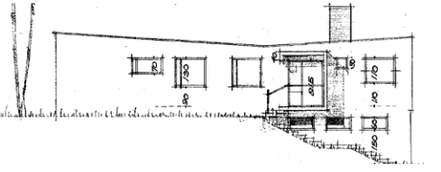
Austurgerði 9

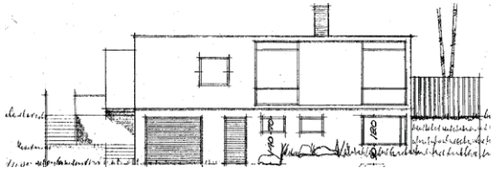
Höfundur: Gunnar Hansson

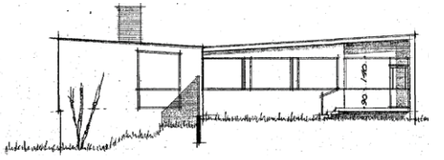
Byggingarár: 1969

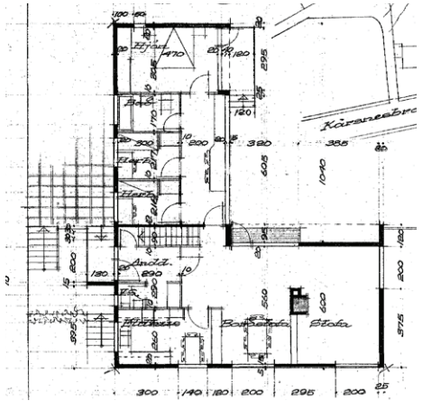

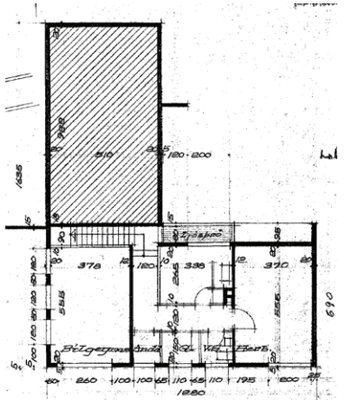

Skjal sótt af '0000000000' dags: 10.11 2026

Skipulag við suðurströnd Kársness

Við suðurströnd Kársness risu lágreist og arkitektateiknuð einbýlishús eftir uppdrætti frá teiknistofu Skipulagsins frá 1960, villur við sjóinn sem mynda heildstætt hverfi módernísks arkitektúrs á Íslandi. Uppdrátturinn nær til svæðisins suður af Þinghólsbraut og vestur af Urðarbraut þar sem ræktunarreitir náðu upphaflega að ströndinni frá norðri til suðurs og mynduðu langar mjóar ræmur sem skipt var upp í átta lóðir að meðaltali. Á uppdrættinum er veglegur göngustígur við ströndina og göngutenging úr byggðinni ofar á nesinu sem þverar götureitinn milli Kópavogs- og Þinghólsbrautar. Hefur sú göngutenging fest sig í sessi. Byggðin er skipulögð heildrænt þannig að hún hækkar með landinu, einlyft hús næst ströndinni, hús sem eru ein og hálf hæð norðan Sunnubrautarinnar og tveggja hæða hús sunnan Þinghólsbrautar. Einbýlishúsin sem rísa í anda skipulagsins á skömmum tíma mynda sterka heild um móderníska einbýlishúsabyggð frá sjöunda áratugnum og eru um leið góð dæmi um höfundarverk arkitekta eins og Högnu Sigurðardóttur, Hannesar Kr. Davíðssonar, Guðmundar Kr. Kristinssonar, Gunnars Hanssonar, Manfreðs Vilhjálmssonar og Skarphéðins Jóhannssonar. Ólíkt hógværum híbýlum sem risu á Kársnesi í upphafi byggðar voru mörg þessara húsa reist af meiri efnum.

Mynd 94: Tillaga að skipulagi við suðurströnd Kársness, 1960.

Skjal sótt af '000000000' dags: 10.11 2026

Mynd 95: Sunnubraut á framkvæmdastigi. Án ártals.

Mynd 96: Sunnubraut 46 (Guðmundur Þ. Pálsson), dæmi 1 1/2 hæðar hús ofan götu. Án ártals.

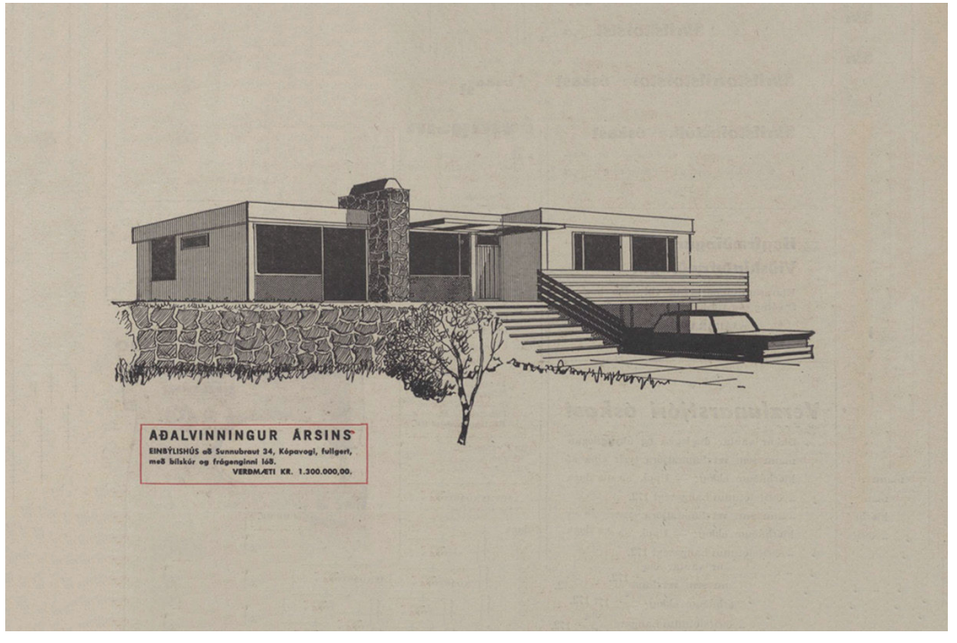
Mynd 97: Sunnubraut 6-10 (Guðm. Kr. Kristinsson), dæmi um einlyft hús neðan götu. Án ártals.

Skjal sótt af '0000000000' dags: 10.11 2026

Sunnubraut 34:
Aðalvinningur ársins

Innanhúsarkitekt var Steindór Sigurðsson

Sunnubraut 40 er annað dæmi um DAS happdrættishús á Kársnesi

Mynd 98: Auglýsing úr Morgunblaðinu, aðalvinningur happdrættis DAS árið 1964.

Mynd 99: Myndasería af Sunnubraut 34 við afhendingu 1964.

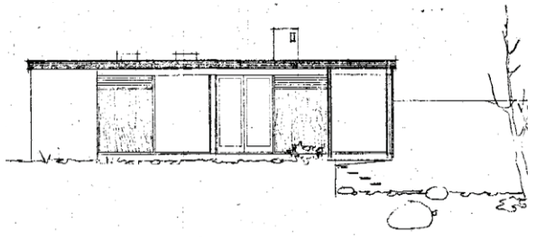
Skjal sótt af '0000000000' dags: 10.11 2026

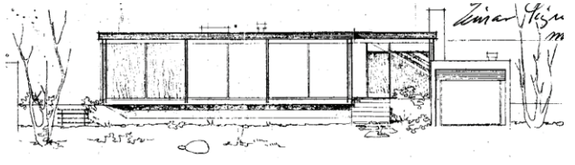
Húsagerð: Einlyft einbýli við suðurströnd

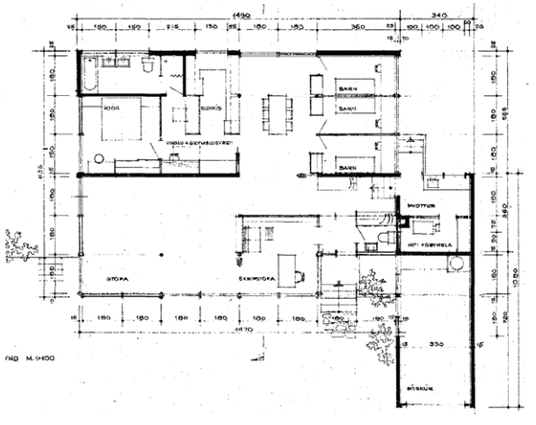
Sunnubraut 6-10

Höfundur: Guðmundur Kr. Kristinsson

Byggingarár: 1963

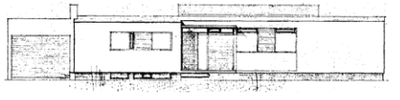

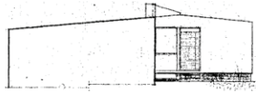
Mynd 100: Grunnmynd og ásýndir

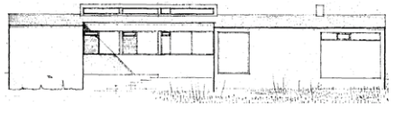
Húsagerð: Einlyft einbýli við suðurströnd

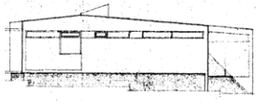
Höfundur: Skarphéðinn Jóhannsson

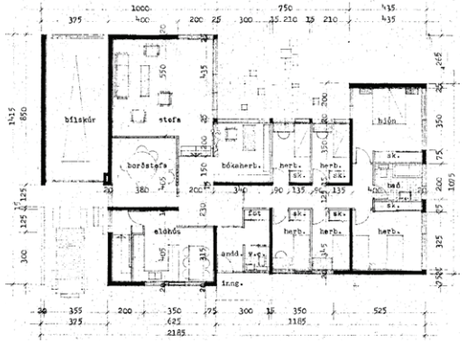
Byggingarár: 1963

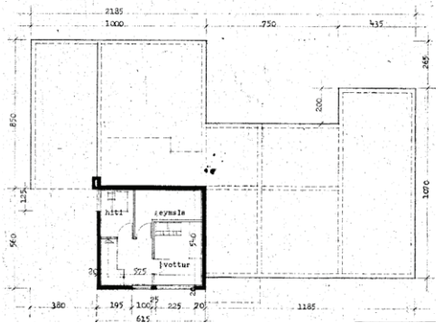

Skjal sótt af '0000000000' dags: 10.11.2026

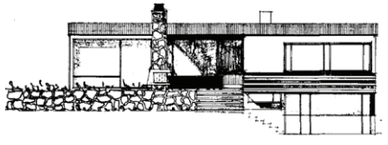
Húsagerð: Einlyft einbýli á hálfum kjallara við suðurströnd

Sunnubraut 34

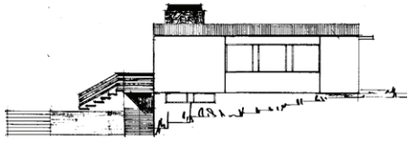
Höfundur: Kjartan Sveinsson

Byggingarár: 1964

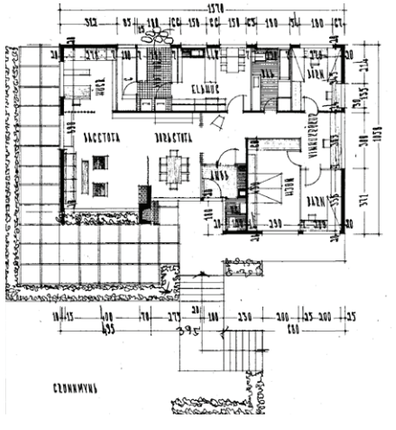
Aðalhæð hússins situr í efsta punkti landhalla og bílskúr skotið undir íveruhæðina.

Mynd 102: Ásýnd sjávarhliðar

Mynd 103: Ásýnd gaflhliðar

Mynd 101: Grunnmyndir

Húsagerð: Einlyft einbýli á hálfum kjallara við suðurströnd

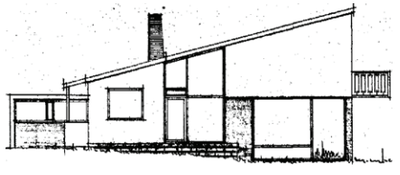
Sunnubraut 34

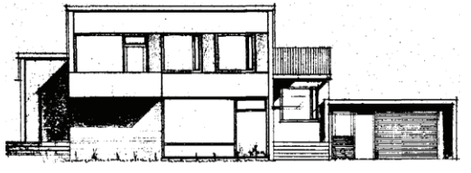
Höfundur: Kjartan Sveinsson

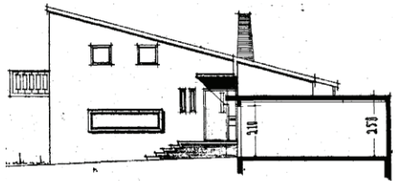
Byggingarár: 1963

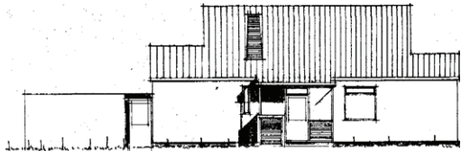
Húsið var aðalvinningur ársins í happdrætti DAS árið 1963.

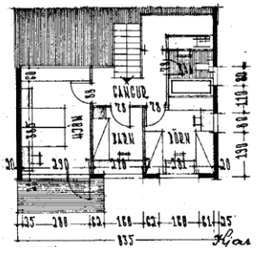
Húsið opnir sig mót suðri með stóra suðurstofu á efri hæð, þakið hækkar í öfuga átt við landhalla.

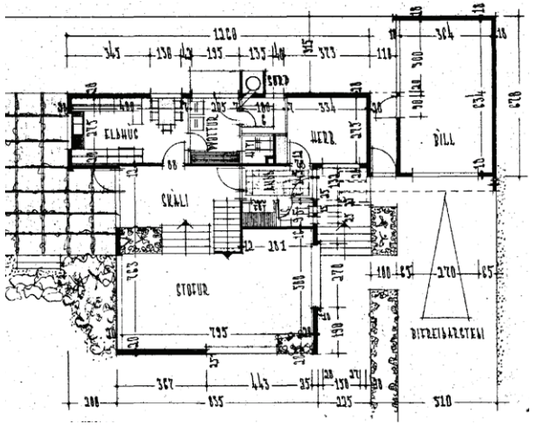

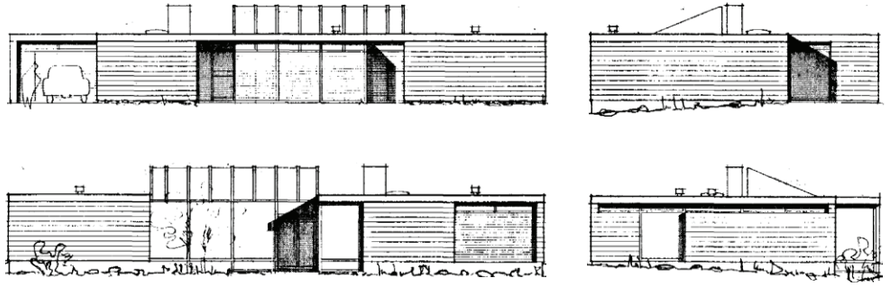
Skjal sótt af '0000000000' dags: 10.11.2026

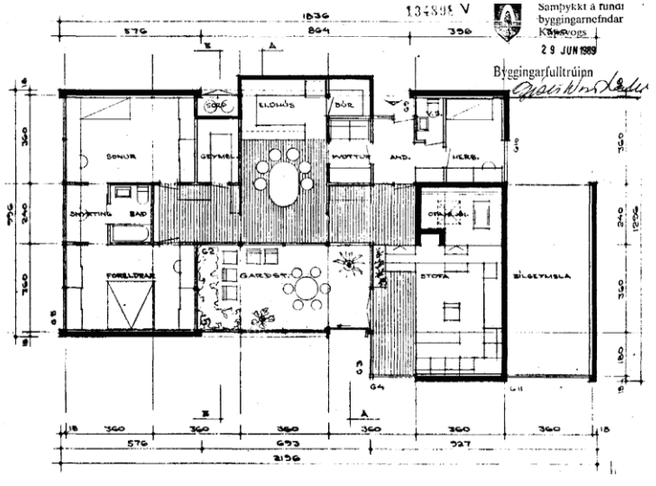
Sunnubraut 23

Höfundur: Manfreð Vilhjámsson

Byggingarár: 1961

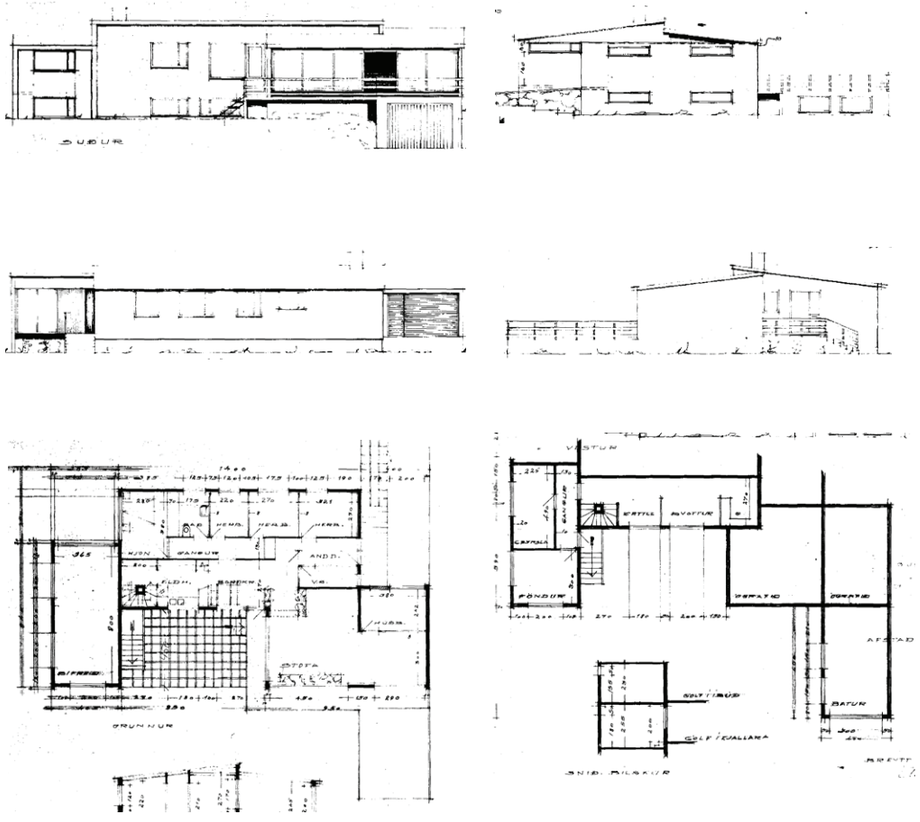

Sunnubraut 27

Höfundur: Ásgeir Ásgeirsson

Byggingarár: 1965

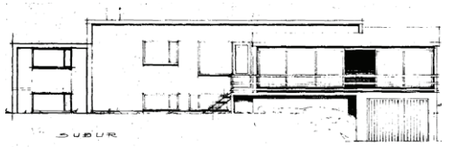

Skjal sótt af '0000000000' dags: 10.11.2026

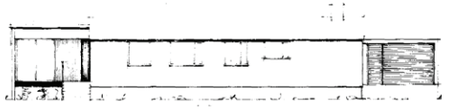
Sunnubraut 29

Höfundur: Ó. H. Hertervig

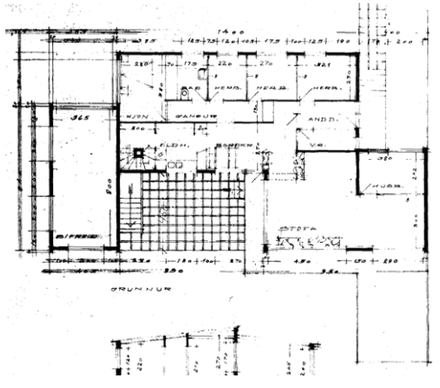
Byggingarár: 1967

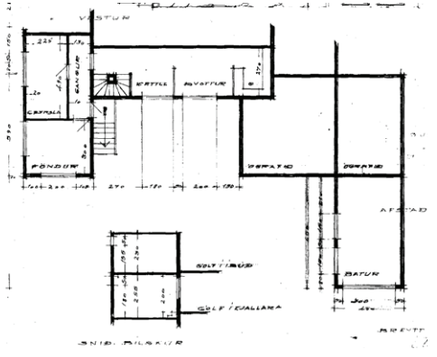

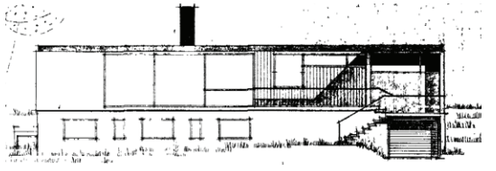

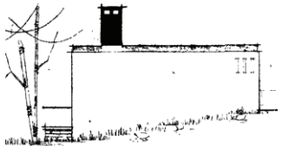
Sunnubraut 31

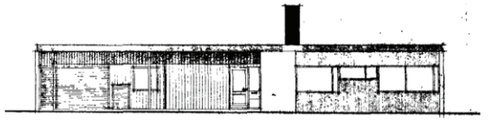
Höfundur: Gunnar Hansson

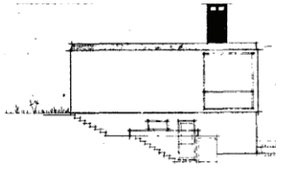
Byggingarár: 1966

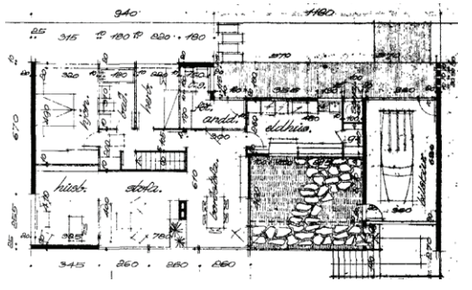

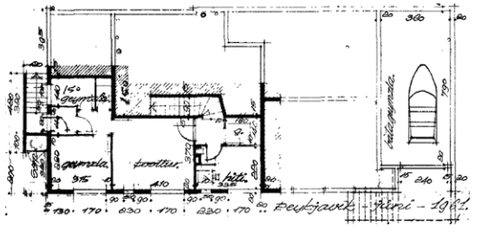

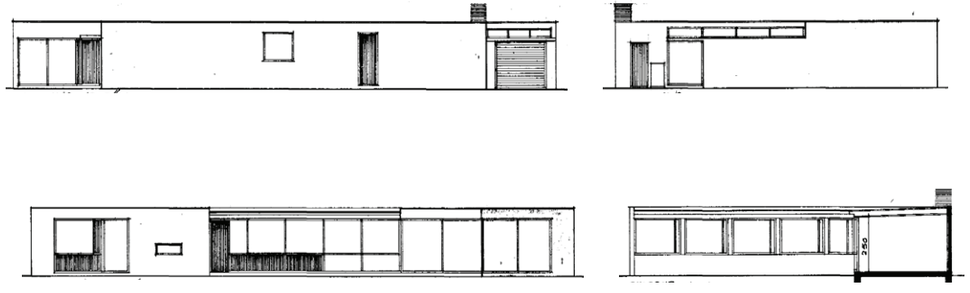
Skjal sótt af '0000000000' dags: 10.11 2026

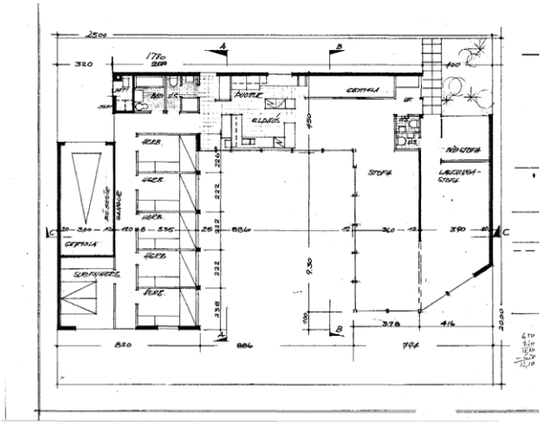
Sunnubraut 33

Höfundur: Skúli Norðdahl

Byggingarár: 1963

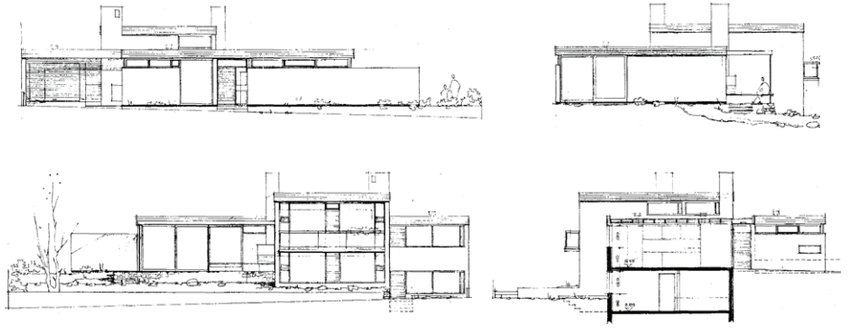

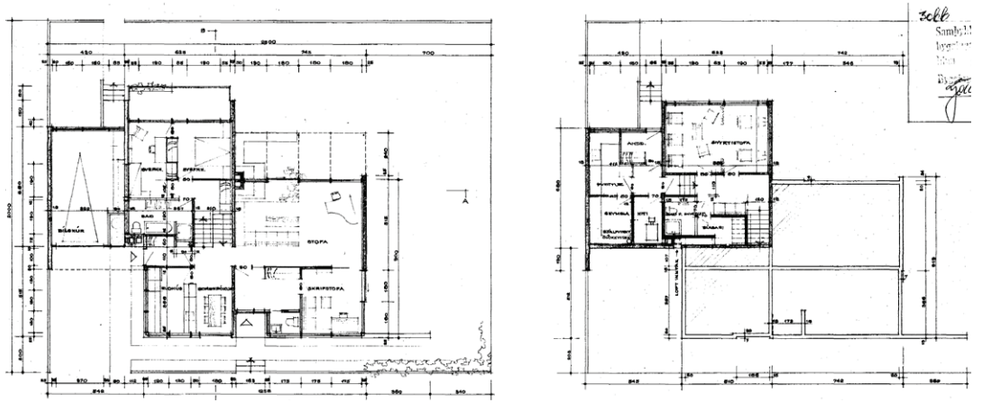

Sunnubraut 35

Höfundur: Guðmundur Kr. Kristinsson

Byggingarár: 1969

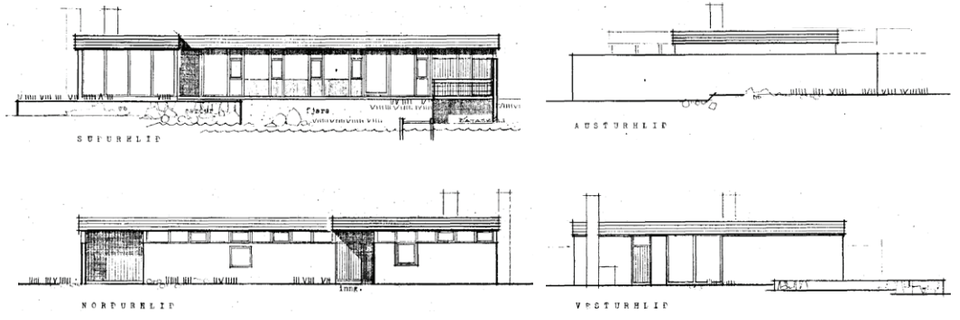
Skjal sótt af '0000000000' dags: 10.11 2026

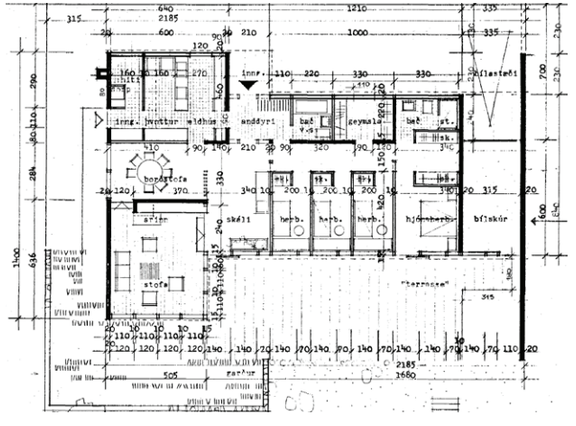
Sunnubraut 43

Höfundur: Guðmundur Kr. Guðmundsson

Byggingarár: 1969

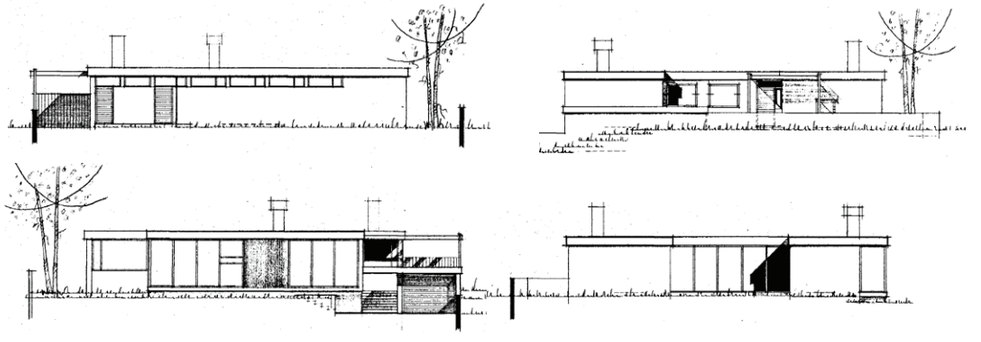

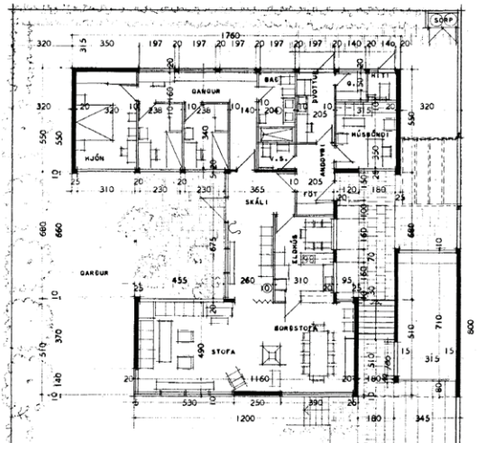
Sunnubraut 24

Höfundur: Gunnar Hansson

Byggingarár: 1970

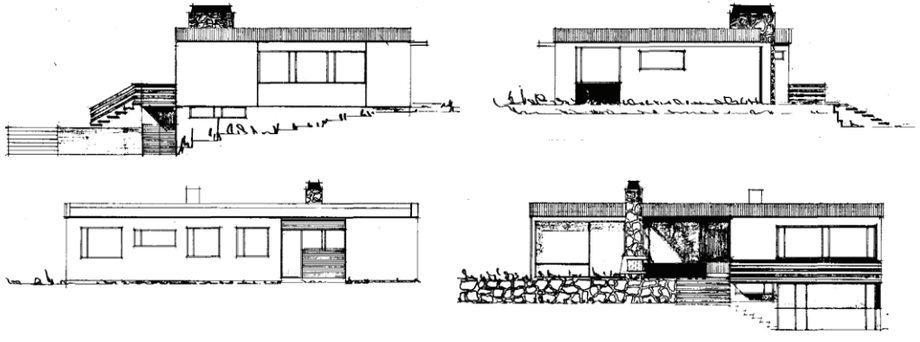
Skjal sótt af '000000000' dags: 10.11 2026

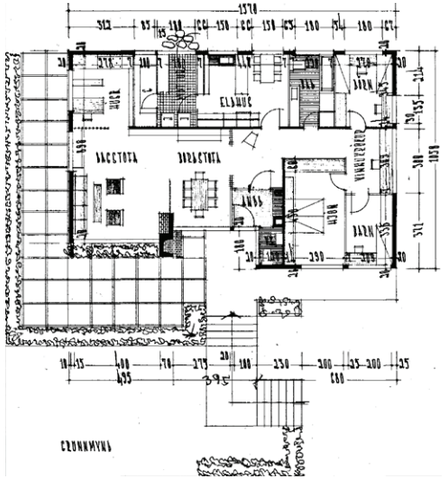
Sunnubraut 34

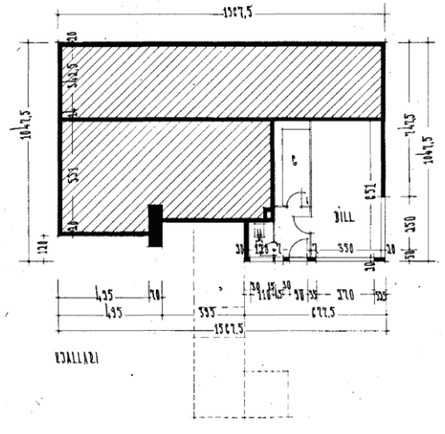
Höfundur: Kjartan Sveinsson

Byggingarár: 1964

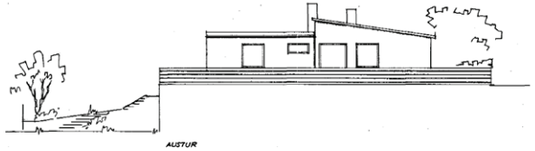

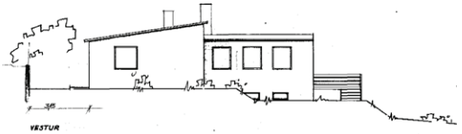
Sunnubraut 36

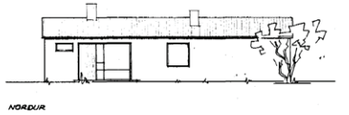
Höfundur: Hannes Kr. Davíðsson

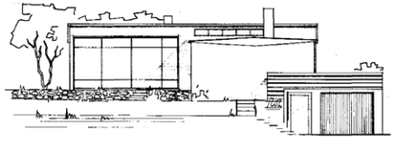
Byggingarár: 1965

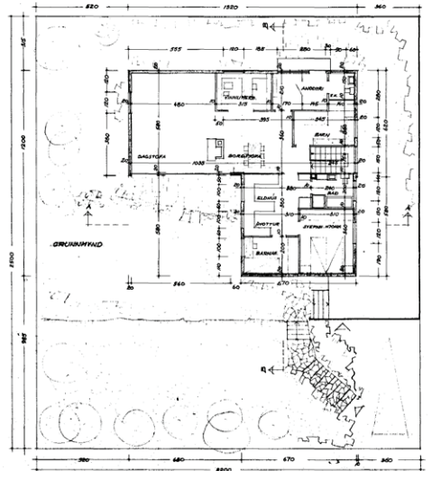

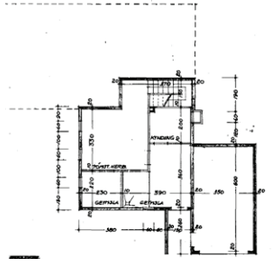

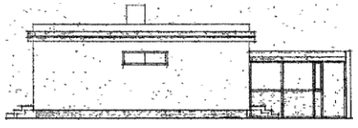
Skjal sótt af '000000000' dags: 10.11.2026

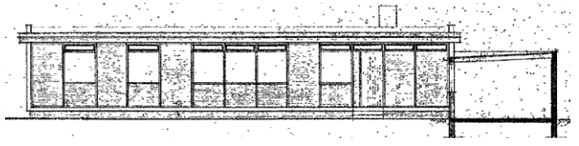
Borgarholtsbraut 14

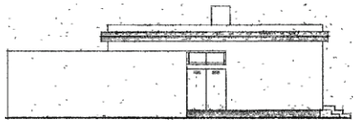
Höfundur: Hörður Björnsson

Byggingarár: 1969

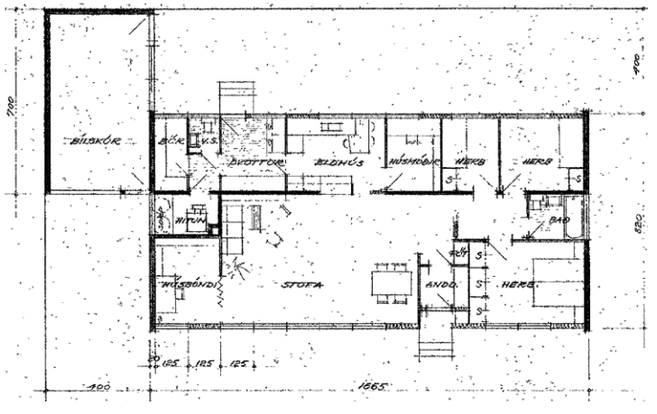

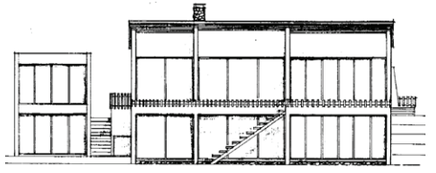

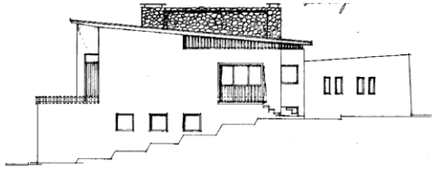

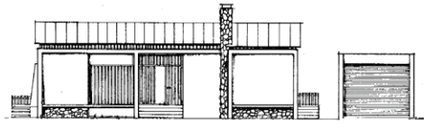
Þinghólsbraut 69

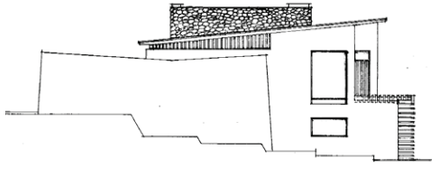
Höfundur: Hörður Björnsson

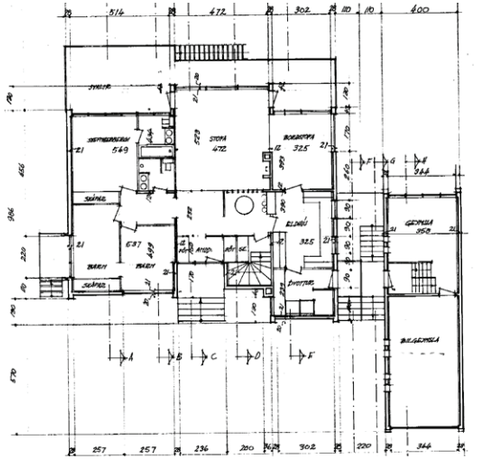
Byggingarár: 1961

Skjal sótt af '0000000000' dags: 10.11 2026

Norðurströndin skipulögð undir athafnasvæði

Á frumdrætti að svæðisskipulagi höfuðborgarsvæðisins voru norður- og vesturströnd Kársness skilgreindar sem iðnaðar- og athafnasvæði. Áætlað var að Sundahöfn Reykjavíkur yrði mesta höfnin á höfuðborgarsvæðinu en bent á að á norðan- og vestanverðu Kársnesi gætu komið minni háttar hafnarmannvirki og athafnasvæði (Reykjavíkurborg, 1966:206).

Mynd 104: Svæðisskipulag höfuðborgarsvæðisins, 1962. Dökkblár litur táknar iðnaðarsvæði og sýnir að við upphaf sjöunda áratugarins var eingöngu gert ráð fyrir iðnaðarstarfsemi meðfram norðurströnd Kársness.

Skjal sótt af '0000000000' dags: 10.11 2026

Verslunarkjarni í Sæbólslandi

Innan vaxandi byggðar óx einnig verslun og árið 1968 var reist verslunar- og íbúðarhúsnæði við Borgarholtsbraut 69, eftir teikningum Ingva Gestssonar. Byggingarvinna og framkvæmdir í Kársnesi voru að miklu leyti í höndum íbúanna sjálfra og því ekki óeðlilegt að byggingarvöruverslun hæfi þar rekstur sem varð úr árið 1962 þegar Byggingavöruverslun Kópavogs opnaði verslun að Kársnesbraut. Þar var fyrir blómaskáli Þórðar ásamt fleiri verslunum og bensínstöð sem mynduðu orðið þyrpingu rétt vestan við Hafnarfjarðarveg.

Nágranni forstjóra byggingarvöruverslunarinnar, Guðmundar Jónssonar, var Kristín Þorkelsdóttir hönnuður sem rak þá auglýsingastofu á heimili sínu að Lindarhvammi 13 í Kópavogi. Guðmundur frétti af því að hún „Kristín næsta húsi væri ágæt í að búa til merki“. Árið 1967 bankaði hann upp á hjá henni og sagðist vilja gott merki. „Kristín hófst strax handa við að útbúa merkið með því að raða átta formum lítilla ljósblárra húsa umhverfis skammstöfun á nafni fyrirtækisins, BYKO“ (Birna Geirfinnsdóttir og Bryndís Björgvinsdóttir, 2021:40).

Þessa skammstöfun, sem átti eftir að festa sig í sessi, hafði fyrirtækið ekki notað áður nema sem símskeytaheiti. Merkið er enn við lýði sem merki verslunarinnar sem er nú fyrst og fremst þekkt undir nafninu BYKO.

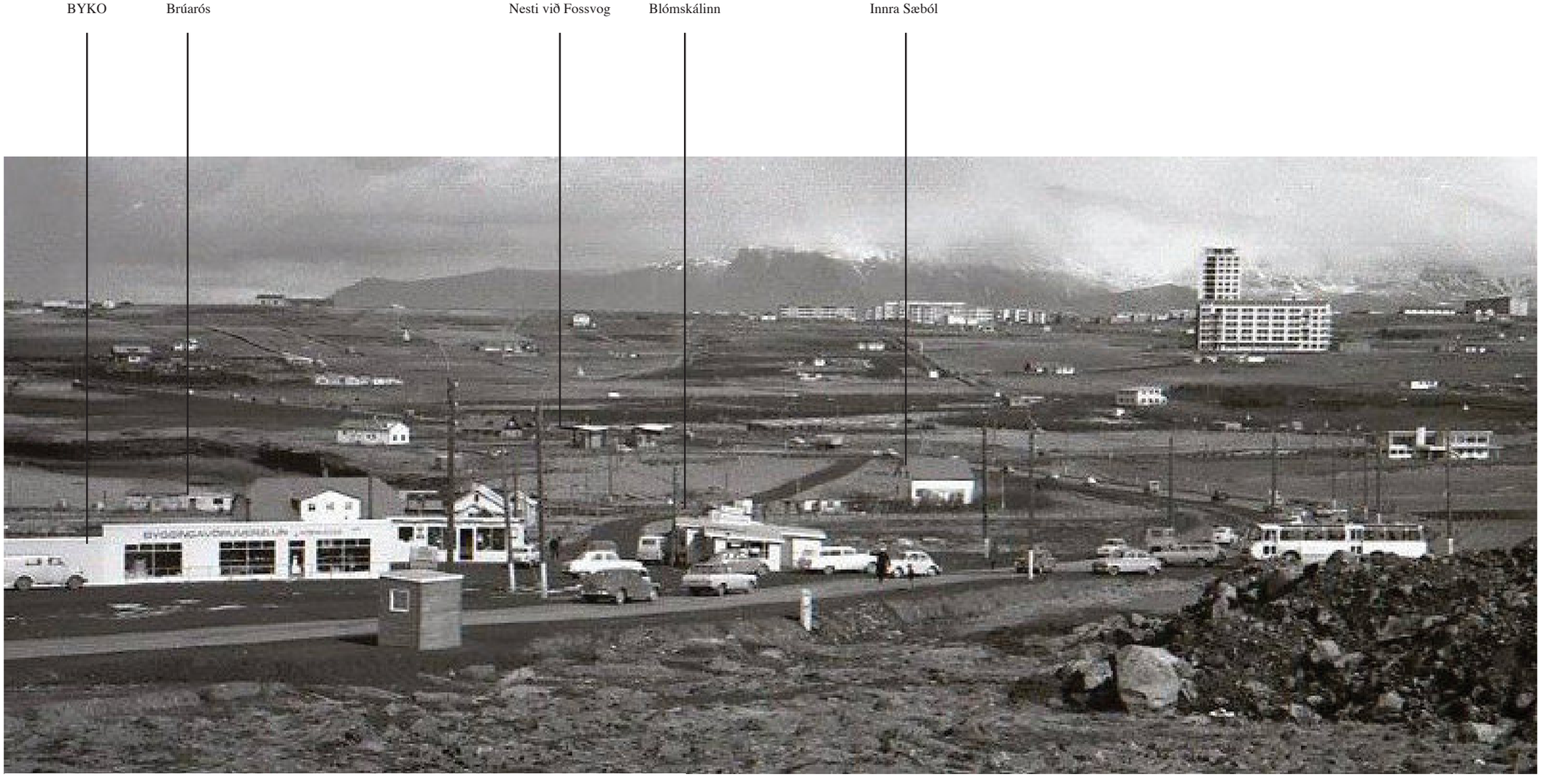

Mynd 105: Byggingavöruverzlun Kópavogs við Kársnesbraut. Án ártals.

Mynd 106: Verslunarkjarni í Sæbólslandi/ við upphaf Kársnesbrautar á sjöunda áratugnum. Án ártals.

Skjal sótt af '0000000000' dags: 10.11 2026

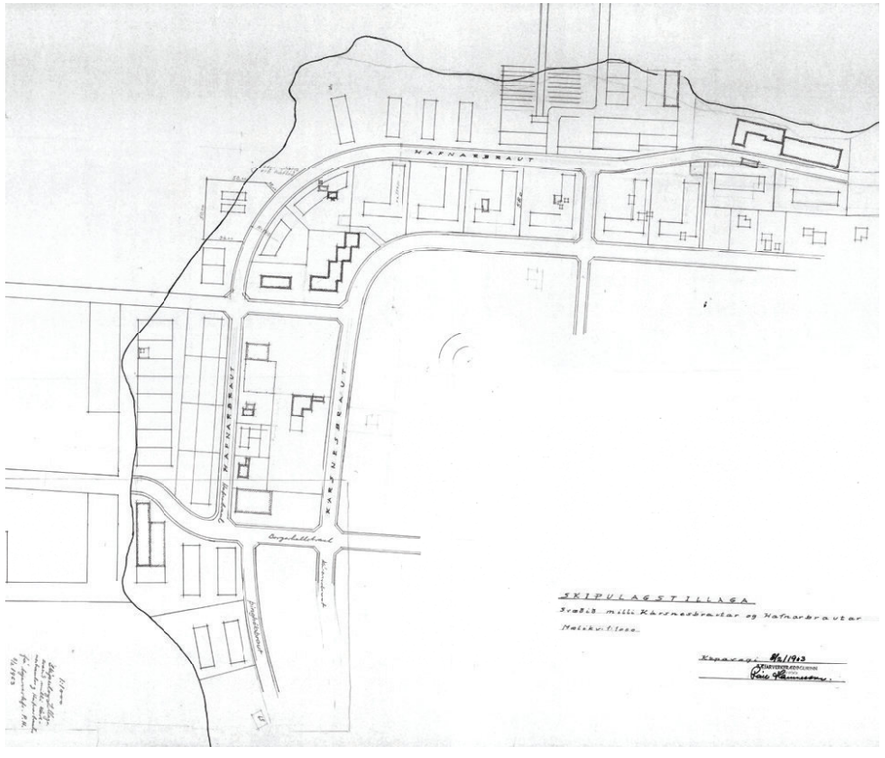

Mynd 107: Innsti hluti Kársness á sjöunda áratugnum. Án ártals.

Skjal sótt af '0000000000' dags: 10.11 2026

Iðnaðarhús á hafnarsvæði

Á vesturhluta Kársness var meira um iðnað á stærri mælikvarða sem var oft tengdur hafnarstarfsemi. Má þar nefna Fiskiðnaðarhús Ragnars Aðalsteinssonar að Kársnesbraut 104 og Stálskipasmiðjuna að Vesturvör 14.

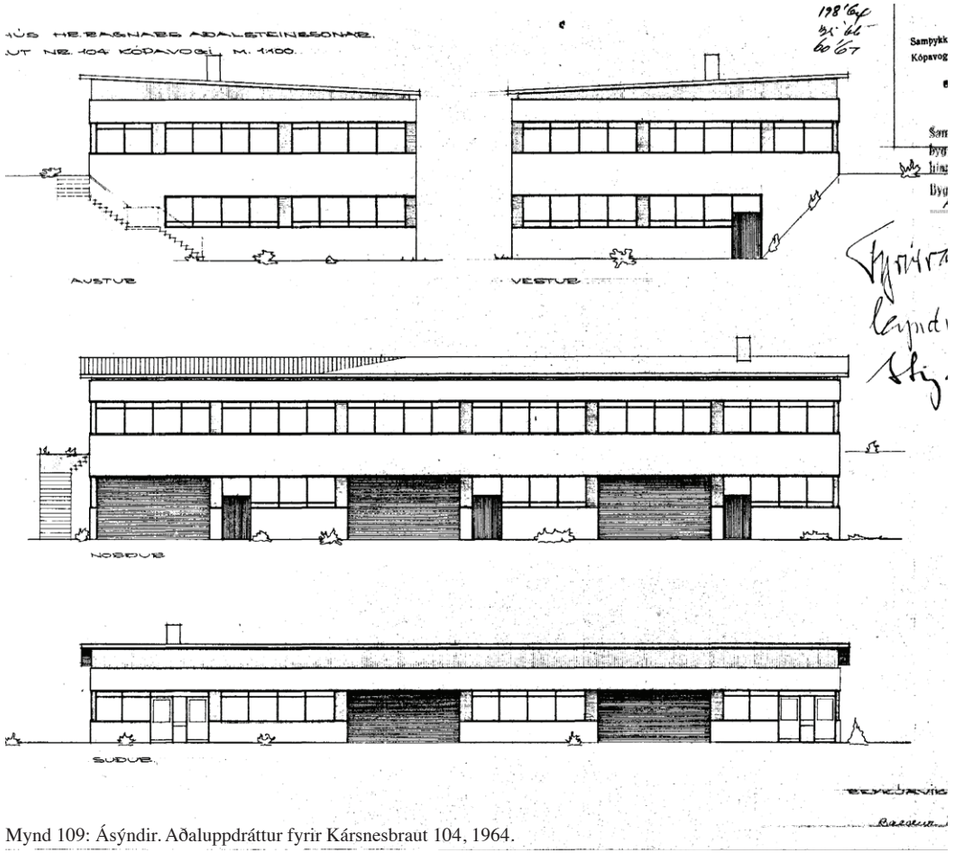

Mynd 108: Skipulagstillaga fyrir staðsetningu iðnaðarhúsa á norðurströnd Kársness, undirrituð af Páli Hannessyni bæjarverkfræðingi árið 1963.

Fiskiðnaðarhús Ragnars Aðalsteinssonar

Kársnesbraut 104. Baldur Friðriksson teiknar.

Aðaluppdráttur frá 1964

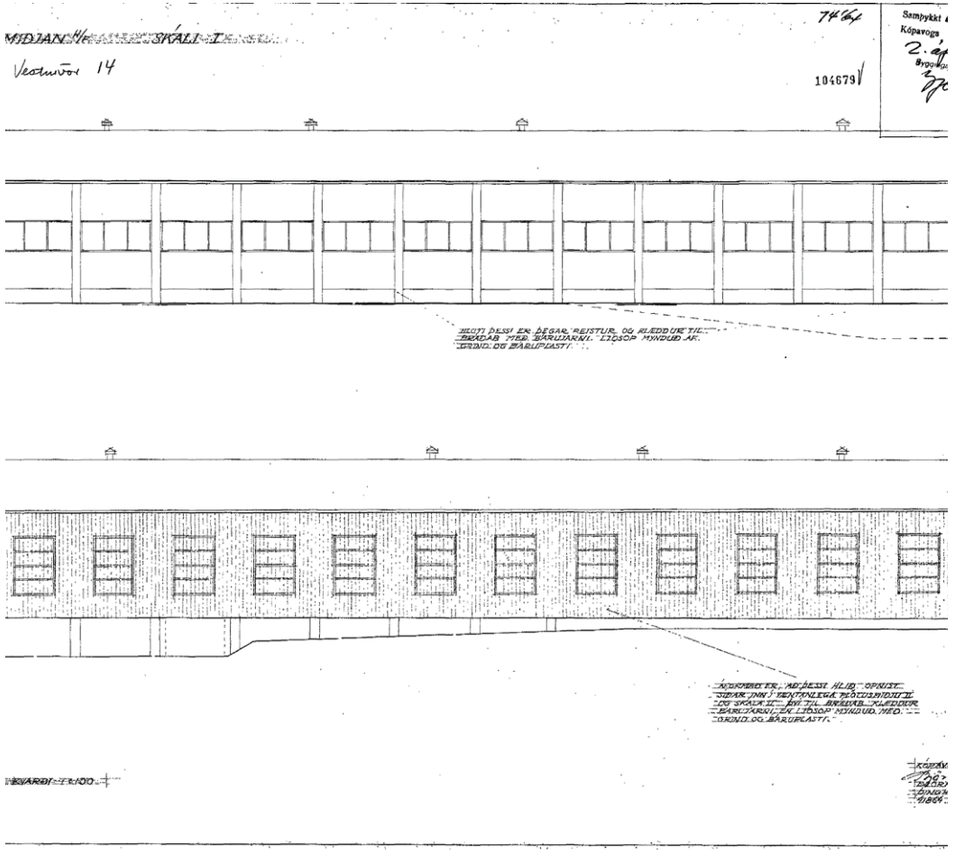

Mynd 109: Ásýndir. Aðaluppdráttur fyrir Kársnesbraut 104, 1964.

Skjal sótt af '0000000000' dags: 10.11 2026

Stálskipasmiðjan

Vesturvör 14. Björn Emilsson teiknar.

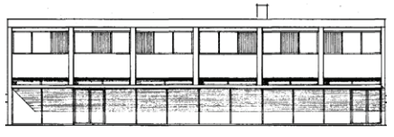
Mynd 110: Ásýndir. Aðaluppdráttur fyrir Vesturvör 14, 1964.

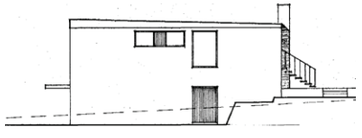
Kársnesbraut 93

Höfundur: Skúli Norðdahl

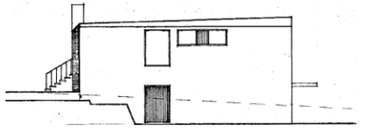
Byggingarár: 1965

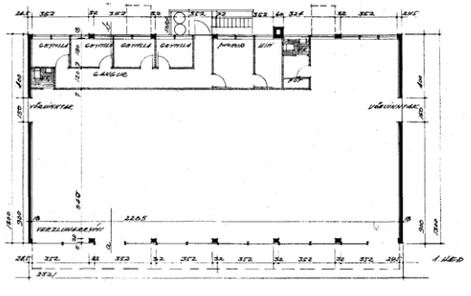

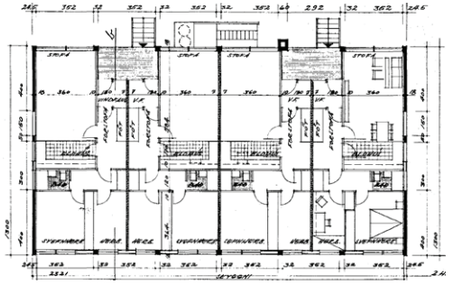

Skjal sótt af '0000000000' dags: 10.11.2026

Mynd 111: Loftmynd, Kársnes 1970.

Skjal sótt af '0000000000' dags: 10.11 2026

Fyrsta aðalskipulag Kópavogs, -aukin umferð og þéttari byggð (1969–1979)

Vinna við fyrsta heildarskipulag Kópavogs hófst árið 1965 í kjölfar gildistöku nýrra skipulagslaga frá 1964. Skipulagið, sem tók til svæðisins vestan Reykjanesbrautar, var samþykkt af Kópavogsbæ árið 1970 en þó ekki staðfest af ráðherra skipulagsmála (Kópavogsbær, 2022). Í aðalskipulaginu var meirihluti svæðisins norðan Kársnesbrautar skilgreindur sem iðnaðarsvæði eða opið svæði og aðeins lítið brot skilgreint sem íbúðasvæði. Eftir áratugi hraðrar uppbyggingar var landsvæði Kársness enda að miklu leyti fullnýtt þegar komið var fram á áttunda áratuginn og hægðist því á uppbyggingu, sér í lagi íbúðauppbyggingu.

Hugmyndir um miðbæ og Kópavogsgjá

Nýjar skipulagsáherslur í Kópavogi sem höfðu áhrif á byggðarþróun á Kársnesi á áttunda áratugnum voru samgöngumiðaðar. Aukinn þungi í umferð um höfuðborgarsvæðið kallaði á nýjar útfærslur. Hafnarfjarðarvegur var orðinn fyrirferðarmikill og markaði skil á milli vesturbæjar og austurbæjar Kópavogs. Þegar Kópavogsgjáin varð að veruleika árið 1970 var greidd leið fyrir akandi umferð í gegnum Kópavog, en um leið skerptist aðgreiningin milli Kársness og Kópavogs austan gjár.

Árið 1970 samþykkti skipulagsnefnd Kópavogsbæjar tillögur um að auka umferðartengsl við miðbæinn umfram það sem lagt var upp með í skipulagssamkeppni um miðbæ Kópavogs, sem og að auka byggingarmassa svæðisins og að deiliskipulag skyldi unnið undir umsjón skipulagsarkitekts bæjarins (Andrés Kristjánsson, 1990:77–78). Sama ár var efnt til hugmyndasamkeppni um skipulag miðbæjarsvæðisins en umræðan um byggingu miðbæjar átti eftir að vera áberandi í skipulagsmálum Kópavogskaupstaðar út áttunda áratuginn.

Eins og kemur fram í Aðalskipulagi Kópavogs frá 1969 var meginhugmyndin að staðsetja miðbæ á mörkum vesturbæjar og austurbæjar Kópavogs. Ný byggð myndi því brúa bilið yfir Hafnarfjarðarveg og sameina þessa ólíku bæjarhluta. Árið 1972 er gefið út rit þar sem skipulagshugmyndir fyrir miðbæ í Kópavogi eru kynntar. Sama ár voru fyrst settar fram hugmyndir um menningartorfu á svæðinu frá Hamraborg að Digranesvegi, milli Borgarholts og Vallartraðar (Kópavogsbær, 2018). Heildarskipulag miðbæjarsvæðisins í Kópavogi beið þó nánari útfærslu og framkvæmda fram á áttunda og níunda áratug. Miðbær Kópavogs var hannaður í áföngum á áttunda áratugnum og framkvæmdum við Hamraborg lauk að mestu árið 1984. Grunnhugmyndin um að staðsetja nýja byggð á brú fyrir ofan Hafnarfjarðarveg, sem kom fram í skipulaginu frá 1972, hélt þó ávallt velli.

Umhverfisáherslur

Samfara áherslu á samgönguinnviði til að svara vexti byggðar og umferðaraukningu komust umhverfis- og náttúruverndarsjónarmið í kastljósið á áttunda áratugnum. Fyrsta umhverfisráðstefna Sameinuðu þjóðanna var haldin í Stokkhólmi árið 1972 og markaði upphaf samvinnu um umhverfismál á vegum Sameinuðu þjóðanna (Grieger, 2012). Meðal niðurstaðna sem kynntar voru á ráðstefnunni voru skýrslan Aðeins ein jörð og drög að sáttmála um lista yfir heimsminjar sem unnið hafði verið að frá árinu 1962. Þetta voru áhrifamikil skref í alþjóðlegri samvinnu um náttúru- og minjavernd, sem áttu eftir að hafa áhrif á skipulag og byggðarþróun á Kársnesi líkt og annars staðar.

Aukinn þéttleiki

Þegar komið var fram á áttunda áratuginn var lítið eftir af lausum lóðum á Kársnesinu og gætti tilhneigingar til að auka nýtingu í samanburði við byggðina sem fyrir var. Algeng húsagerð frá þessum tíma er fjölbýlishús með tveimur til þremur íbúðum á hæð, nokkur húsanna eru teiknuð af Kjartani Sveinsyni í módernískum anda. Veglegt verslunarhús rís eftir teikningu Hannesar Kr. Davíðssonar á mótum Urðarbrautar og Hófgerðis, móderníska hús í anda sjöunda áratugarins, en fyrstu áform og teikningar af verslunarhúsnæði á þeim reit eru þó talsvert eldri. Byggt var við sjávarbakkann norðan megin á Kársnesinu, Marbakkabraut verður til austur af Marbakka þar sem rísa einbýli við ströndina sem einkennast af háum mænisþökum eins og Marbakkabraut 26, sem rís eftir teikningum Manfreðs teikiningum Vilhjálmssonar.

Brútalismi og póstmódernismi

Einnig fer að gæta áhrifa brútalisma og póstmódernisma sem koma fram í íbúðar- og þjónustuhúsnæði, til að mynda fjölbýlishús sem reis eftir teikningum Harðar Harðarsonar við Kársnesbraut 31 og tvíbýlishús að Ásbraut 2 sem rís eftir teikningum Helga og Vilhjálms Hjálmarssona hjá Teiknistofunni Óðinstorgi.

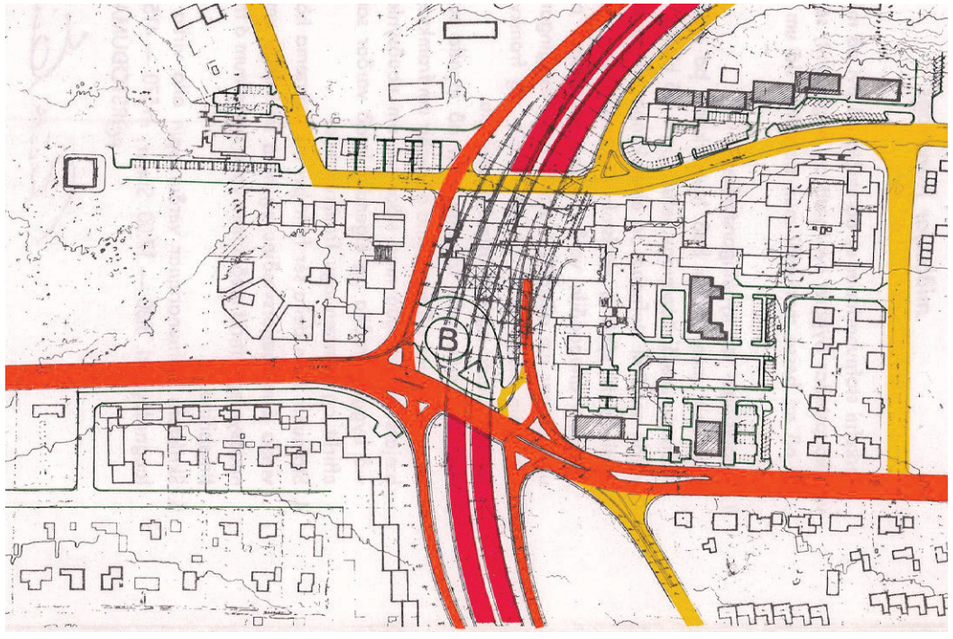
Við Kópavogsbraut var lokið við byggingu Þinghólsskóla sem hafist var handa við að byggja árið 1968 og var reistur og tekinn til notkunar í áföngum. Skólabyggingin, sem er teiknuð af Helga og Vilhjálmi Hjálmarssonum á Teiknistofunni Óðinstorgi, ber einkenni brútalisma líkt og nýja miðbæjarbyggðin við Hamraborg sem teiknuð er af Benjamín H. Magnússyni og ofannefnt fjölbýlishús Harðar Harðarsonar við Kársnesbraut. Einkennandi er efnismikil og hrá steinsteypa sem er jafnan rákuð, skýr formgjöf með ýktar útlínur glugga, svala og dyragátta sem mynda geómetrísk form, á stundum skúlptúrísk og mynda uppbrot í steyptan massann. Þannig einskorðast form byggingar ekki aðeins við hlutverk hennar, heldur fær hönnun arkitektsins ákveðið gildi sem sjálfstætt listaverk. Slíka drætti mátti þegar sjá í fyrstu tillögu Högnu Sigurðardóttur að Sundlaug Kópavogs frá árinu 1962, sem var í senn einstakt og framsækið verk.

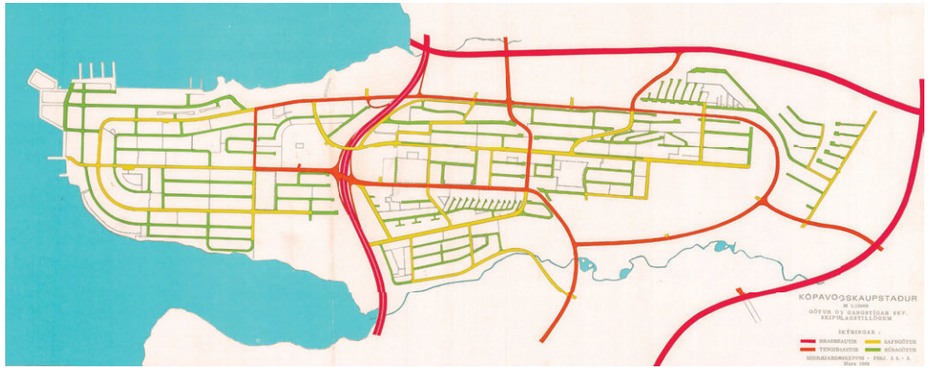
Mynd 112: Hamraborg í mótun og Kópavogsgjáin í forgrunni. Án ártals.

Skjal sótt af '0000000000' dags: 10.11 2026

Umferðaraukning

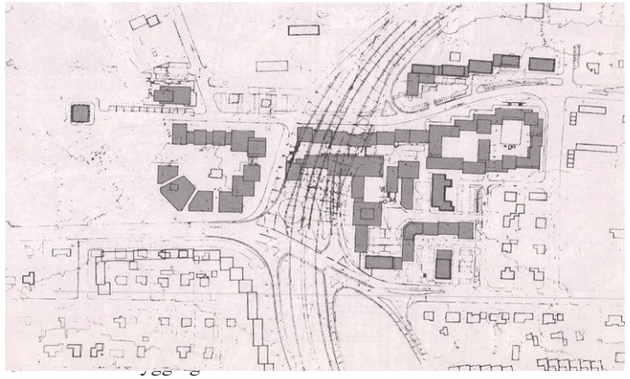

Mynd 114: Uppdráttur af breyttu umferðarkerfi miðbæjar, 1972.

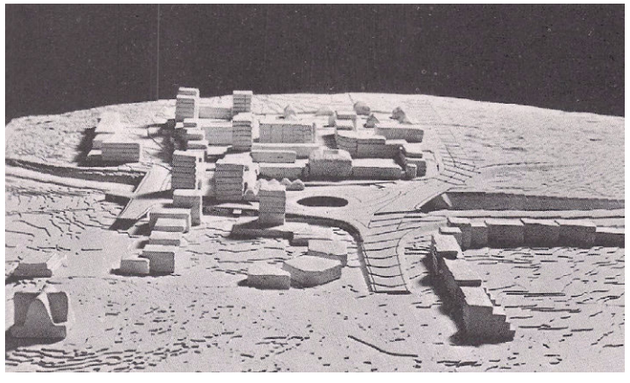

Mynd 113: Götur og gangstígar samvkæmt skipulagstillögum 1969.

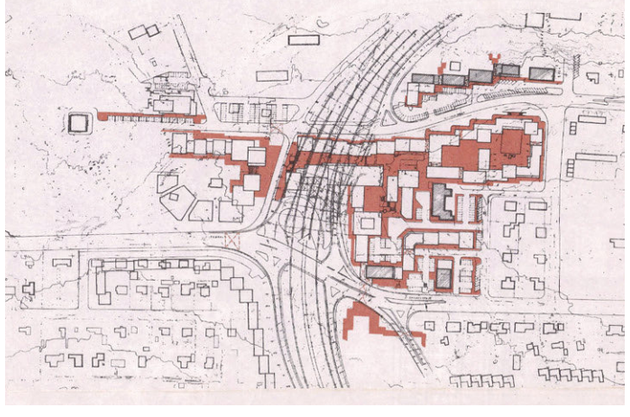
Hugmyndir um miðbæ

Mynd 115: Skipulagstillagan, 1972.

Mynd 116: Líkan af skipulagstillögunni, 1972.

Mynd 117: Tengingar og flæði í almenningsrýminu, 1972.

Skjal sótt af '000000000' dags: 10.11 2026

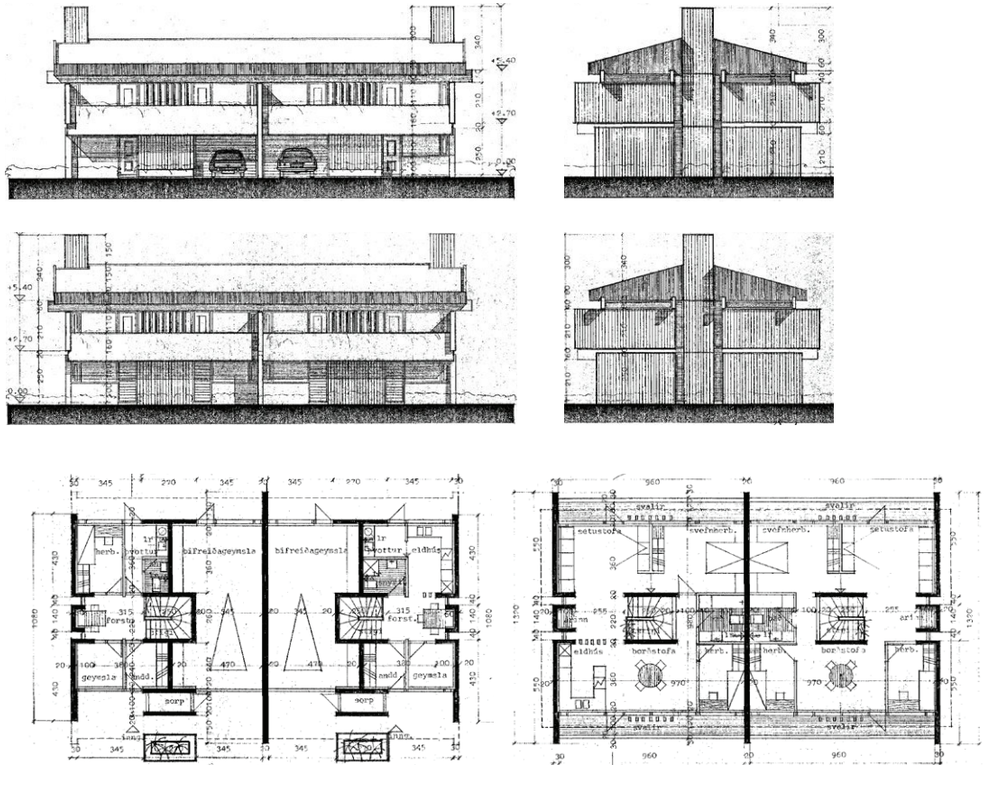
Húsagerð: Tvíbýlishús

Ásbraut 2

Höfundur: Teiknistofan Óðinstorgi

Byggingarár: 1980

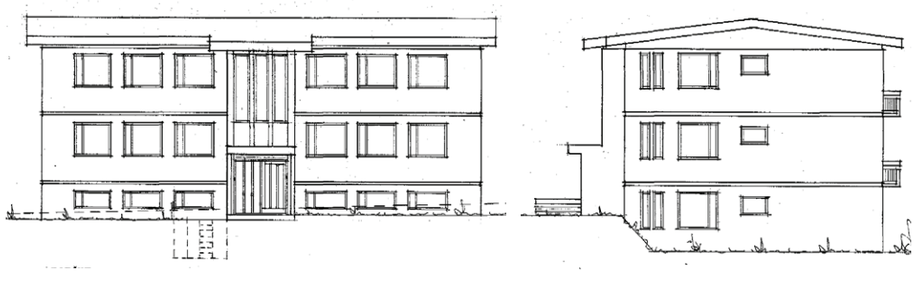

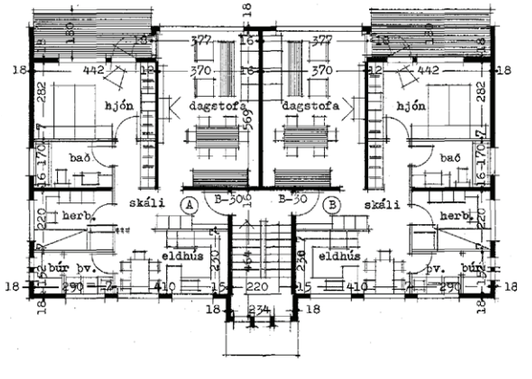
Húsagerð: Lítil fjölbýlishús

Kópavogsbraut 85

Höfundur: Kjartan Sveinsson

Byggingarár: 1978

Mynd 118: Grunnmynd og ásýndir

Skjal sótt af '0000000000' dags: 10.11.2026

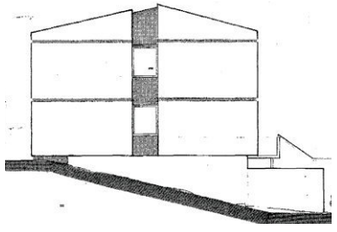
Húsagerð: Tvíbýlishús

Kársnesbraut 31

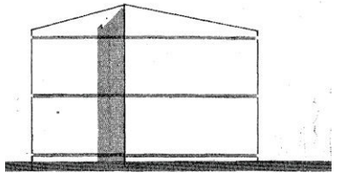
Höfundur: Hörður Harðarson

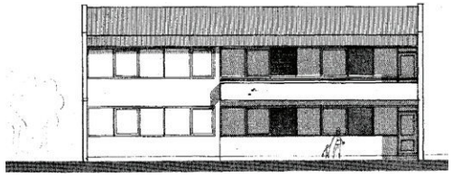
Byggingarár: 1978

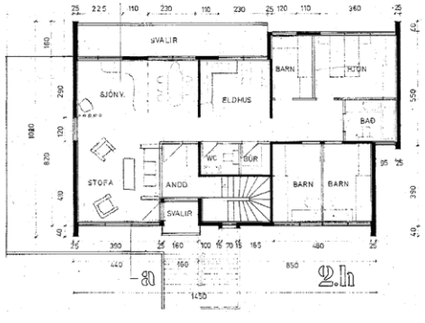

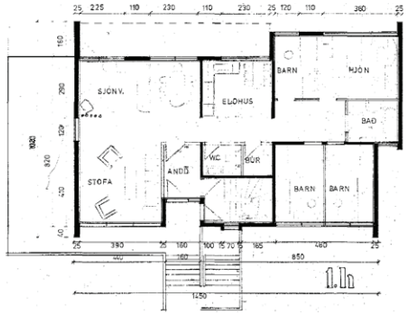

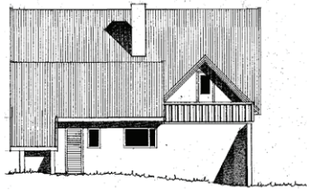
Meðalbraut 2

Höfundur: Vífill Magnússon

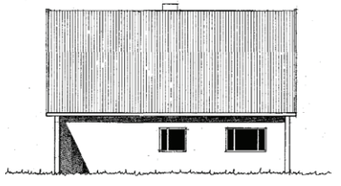
Byggingarár: 1979

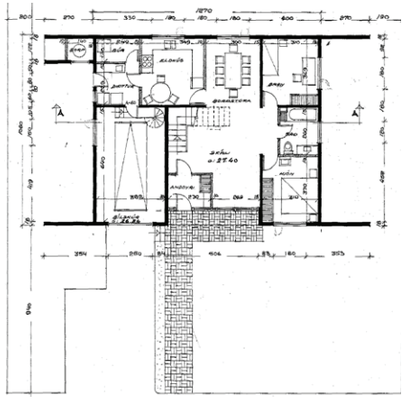

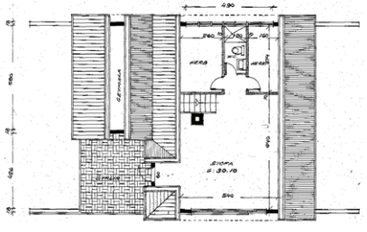

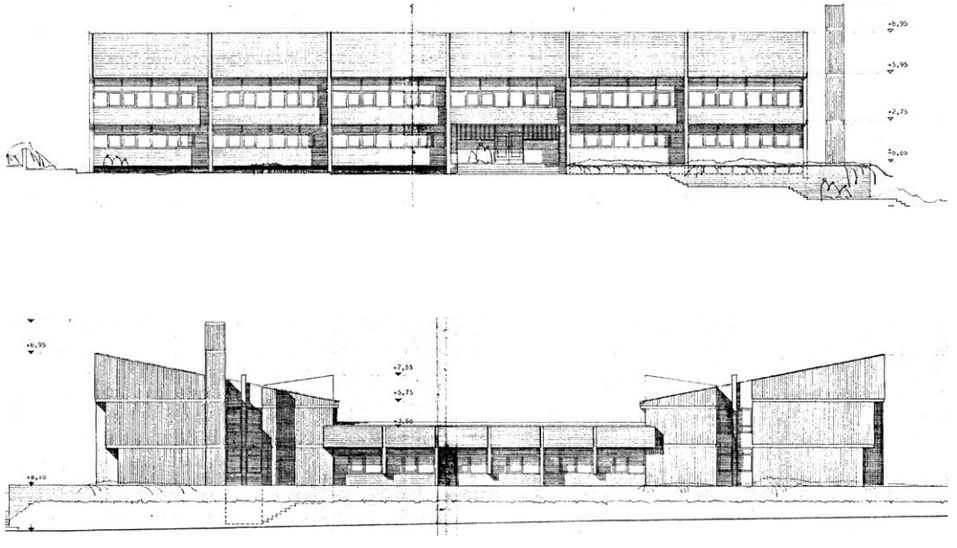

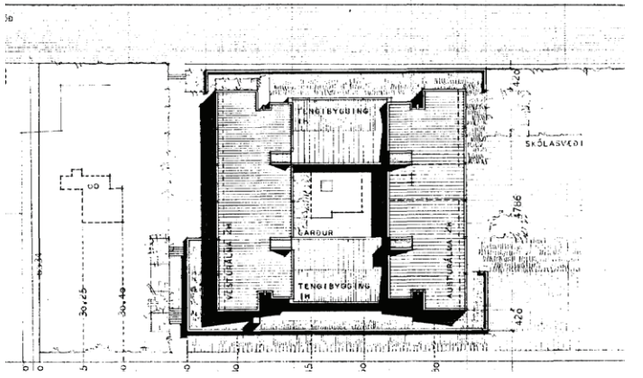
Skjal sótt af '0000000000' dags: 10.11.2026

Þinghólsskóli

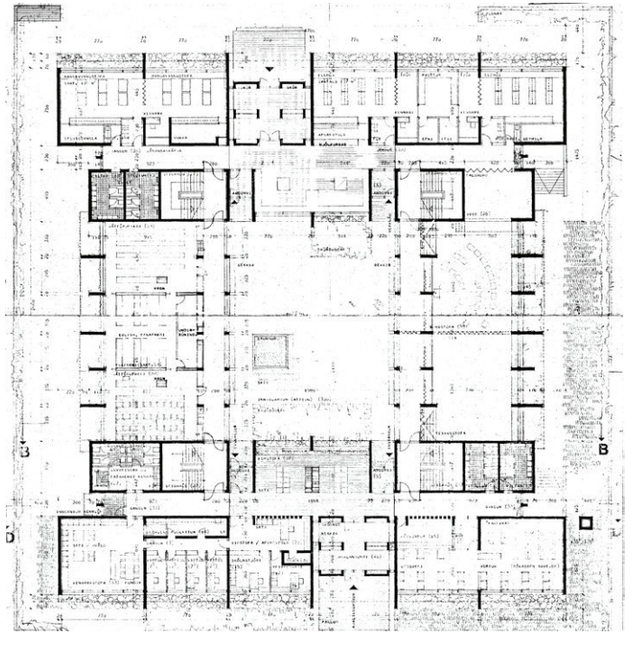
Uupprunalegu var inngarður í miðjunni með trjágróðri en síðar var byggt þak yfir garðinn.

Mynd 119: Ásýndir. Aðaluppdráttur Þinghólsskóla, 1971.

Mynd 121: Afstöðumynd. Aðaluppdráttur Þinghólsskóla, 1971.

Mynd 120: Grunnmynd jarðhæðar. Aðaluppdráttur Þinghólsskóla, 1971.

Skjal sótt af '0000000000' dags: 10.11 2026

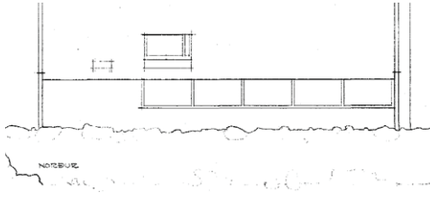
Húsagerð: Einbýlishús

Heimilisfang: Marbakkabraut 26

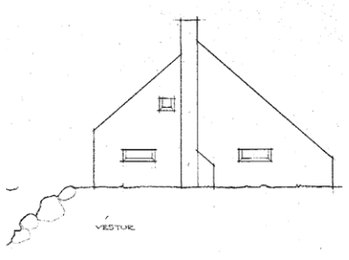
Höfundur: Manfreð Vilhjálmsson

Byggingarár: 1978

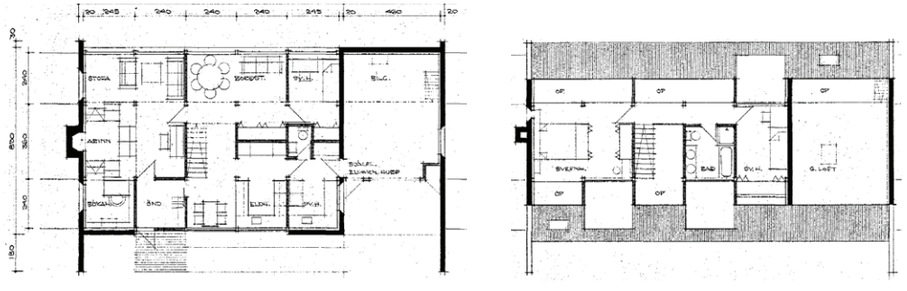

Mynd 123: Ásýnd sjávarhliðar

Mynd 124: Ásýnd gaflhliðar

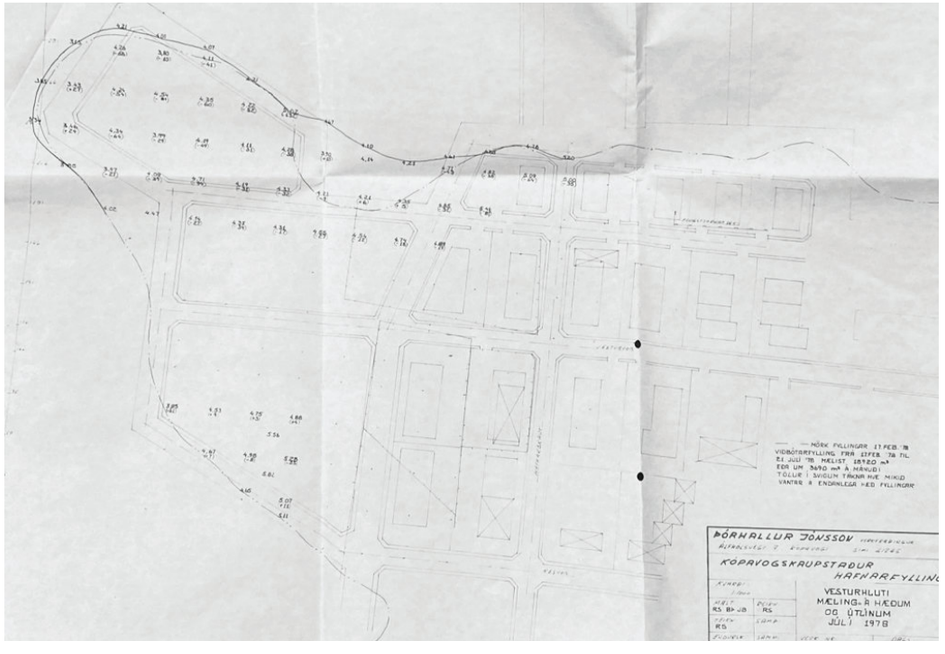
Mynd 122: Grunnmyndir

Skjal sótt af '0000000000' dags: 10.11 2026

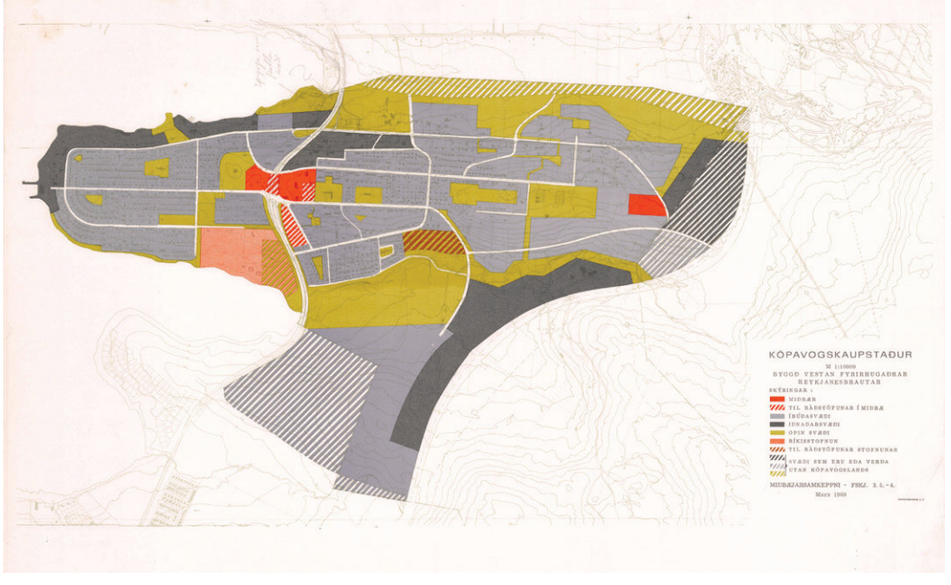
Uppbygging á hafnarsvæði

Á sama tíma og íbúðauppbyggingaráform eru lágstemmd á Kársnesi á áttunda áratugnum og mest í formi fyllinga í göt í byggðinni eru háleitar hugmyndir um stækkun athafnasvæðis við Kársneshöfn. Þær framkvæmdir koma þó að mestu leyti ekki til framkvæmda fyrr en á níunda áratugnum.

Athyglisvert dæmi um iðnaðarhúsnæði á Kársnesi frá þessum tíma er Kársnesbraut 102A sem er viðbygging við Kársnesbraut 104. Auk þess er samfella iðnaðarhúsnæðis við Hafnarbraut, þar sem aðeins fá iðnaðarhús standa eftir og Dósagerðin sem rís í Vesturvör 16–20 við norðvesturströnd Kársness, vestur af þeim reit þar sem Vita- og hafnamálastofnun var. Í hönnun iðnaðarhúsnæðis er áherslan á notagildi. Húsnæðið er yfirleitt einfalt með opið plan sem gerir það sveigjanlegt og er ákjósanlegur eiginleiki þegar kemur að endurnýtingu því auðvelt er umbreyta og endurskilgreina og laga húsin að nýrri notkun.

Mynd 125: Yfirlitsuppdráttur, uppfylling á Kársnesi 1978.

Mynd 126: Aðalskipulag 1969. Skilgreining á landnotkun byggir á skýrri aðgreiningu milli íbúða- og þjónustusvæða og stærstur hluti norður og vesturstrandar skilgreindur undir iðnaðarsvæði.
Uppdr.: Höfundur óþekktur. Teikningasafn Skipulagsstofnunar.

Skjal sótt af '0000000000' dags.: 10.11 2026

Hafnarbraut 2

Viðbygging 1975, teikn. Sig. R. Halldórsson

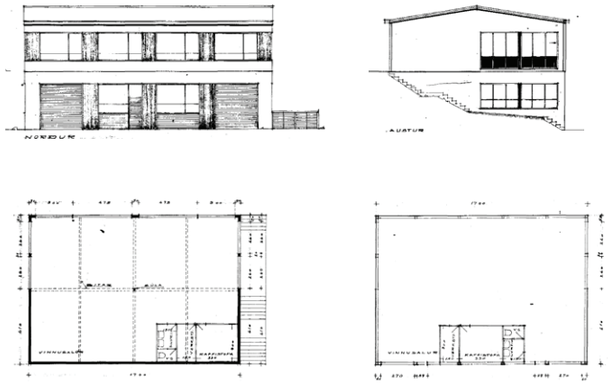
Eitt af fáum iðnaðarhúsunum sem standa eftir við Hafnarbrautina. Önnur hafa vikið fyrir nýrri íbúðabyggð.

Mynd 127: Ásýndir og grunnmyndir. Aðaluppdráttur fyrir Hafnarbraut 2.

Kársnesbraut 102A

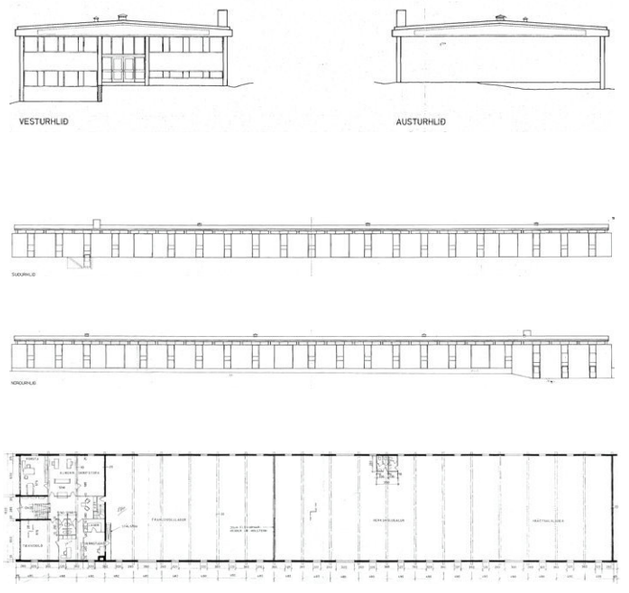
Byggt 1973 fyrir Steinbockþjónustuna

Mynd 128: Aðaluppdrættir fyrir húsnæði Steinbockþjónustunnar að Kársnesbraut 102A.

Vesturvör 16-20

Byggt 1972 fyrir Dósagerðina

Mynd 129: Aðaluppdrættir fyrir húsnæði Dósagerðarinnar að Vesturvör 16-20.

Skjal sótt af '000000000' dags: 10.11.2026

Mynd 130: Höfnin í Kópavogi á níunda áratug síðustu aldar. Án ártals.

Skjal sótt af '0000000000' dags: 10.11 2026

Mynd 131: Hulda Jakobsdóttir og Högna Sigurðardóttir við vígslu Sundlaugar Kópavogs árið 1991.

Fyllt upp í eyður (1980–1994)

Högna Sigurðardóttir er bæði frumlegur og snjall arkitekt, en hefur alltof sjaldan fengið verkefni hér á landi að mínum dómi. Hún er búsett í París og vegnar þar vel. Ég hitti hana einmitt, þegar ég kom þangað síðast og gat glatt hana með því, að sundlaugin, sem hún teiknaði handa Kópavogsbúum fyrir meira en aldarfjórðungi, yrði nú senn fullbyggð.

Hulda Jakobsdóttir

Íbúar á Kársnesi voru 4.283 árið 1982, þar af bjuggu 577 við Kársnesbraut sem var fjölmennasta gatan. Íbúum fjölgaði um 500 á níunda áratugnum (Kópavogsbær, 2018). Af upphaflegum ræktunarreitum á Kársnesi var aðeins Sæbólsland enn óbyggt á níunda áratugnum auk Rútstúns þar sem fyrsti áfangi sundlaugar í skemmtigarði hafði litið dagsins ljós á sjöunda áratugnum.

Árið 1982 var aðalskipulag Kópavogs frá 1970 endurskoðað og hluti íbúðasvæðis við norðurströndina. Áhersla var lögð á þéttari íbúðabyggð í landi Sæbóls og að færa iðnaðarstarfsemina vestar á landfyllingar við höfnina. Á níunda áratugnum á sér stað töluverð uppbygging atvinnuhúsnæðis við norðurströndina. Til að rýmka til fyrir matvælastarfsemi og fleiru er hæðum og viðbyggingum bætt við eldra iðnaðarhúsnæði við Kársnesbraut, skrifstofubygging Vita- og hafnamála rís á reit stofnunarinnar og við Hafnarbraut reisir Síldarútvegsnefnd nýja rannsóknarmiðstöð. Árið 1982 var farið að veita fé til hafnargerðar á Kársnesi úr bæjarsjóði og umsvifamiklar breytingar gerðar á höfninni. Fyrsta aðalskipulag Kópavogsbæjar, sem náði yfir allt svæðið vestan Elliðavatns, var samþykkt í bæjarstjórn 1985 fyrir skipulagstímabilið 1983–2003. Í því er lögð áhersla á Kópavogshöfn á Kársnesi og var höfnin stækkuð í áföngum á árunum 1989–1992.

Árið 1989 var lokið við gerð grjótgarðs og flotbryggja fyrir um 40 litla báta tekin í notkun (Kópavogsbær, 1990:45). Í aðalskipulagi Kópavogs 1988–2008 var enn áætlað að auka magn atvinnuhúsnæðis á hafnarsvæði Kársness, gert var ráð fyrir hafnsæknum iðnaði og vöruskemmum, settar fram áætlanir um aðstöðu fyrir fiski- og flutningaskip og tvo viðlegukanta. Í lok níunda áratugarins fór því stór hluti af atvinnustarfsemi í Kópavogi fram vestast á Kársnesinu og meðal aðalatvinnugreina í bænum voru húsgagnaiðnaður og matvælaiðnaður (Andrés Kristjánsson o.fl., 1990).

Á landi Sæbóls og í næsta nágrenni vék atvinnustarfsemin hins vegar fyrir íbúðabyggð. Blómaskálinn og ræktun við Sæból leggst af, húsnæði Málningar hf. og fleiri iðnaðarmannvirki á svæðinu brenna. Þétt íbúðabyggð sem rís eftir skipulagi leysir fyrri mannvirki af hólmi. Póstmódernískur stíll einkennir mörg hús sem rísa á Sæbólslandi á níunda áratugnum.

Skjal sótt af '0000000000' dags: 10.11.2026

Mynd 132: Loftmynd af Kópavogi, 1980.

Skjal sótt af '0000000000' dags: 10.11 2026

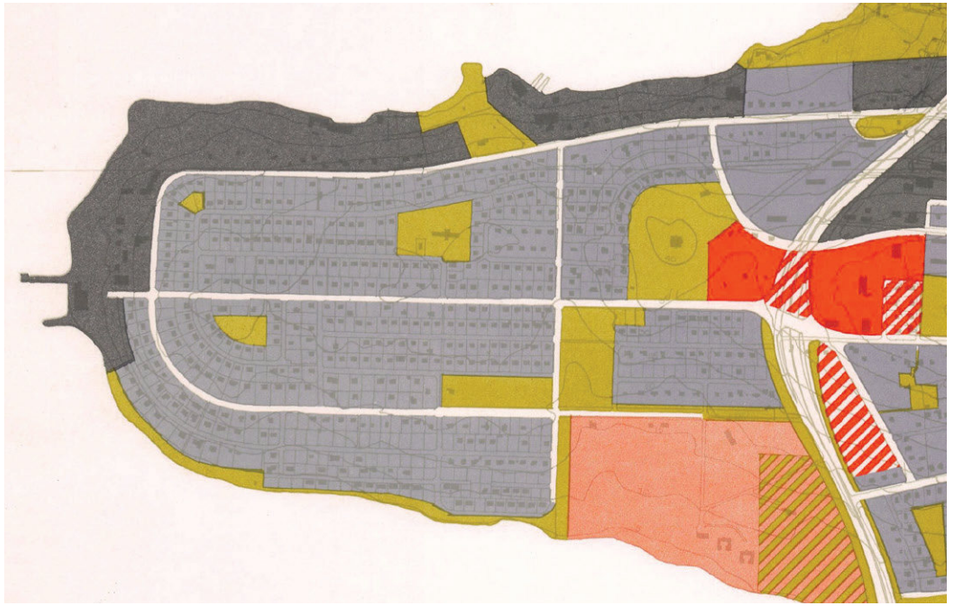
Mynd 133: Byggð á tímamótum, Sæbólsland 1984.

Skjal sótt af '0000000000' dags: 10.11 2026

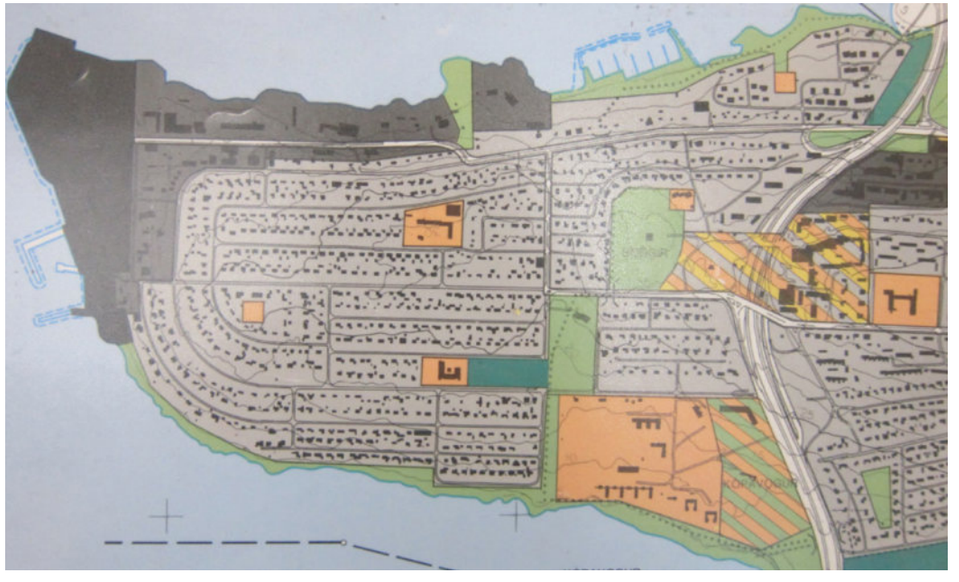
Endurskoðun aðalskipulags

Í fyrsta aðalskipulaginu frá 1969 var meirihluti svæðisins norðan Kársnesbrautar skilgreindur sem iðnaðarsvæði eða opið svæði en aðeins lítið brot flokkaðist sem íbúðasvæði.

Þegar skipulagið var endurskoðað 1982 var aukin áhersla á þéttari byggð í landi Sæbóls og iðnaður færðist vestar á landfyllingar. Í Sæbólslandinu var m.a.s. tekin frá lóð fyrir leikskóla.

Mynd 134: Aðalskipulag Kópavogs 1962-1982.

Mynd 135: Aðalskipulag Kópavogs 1983-2003

Skjal sótt af '0000000000' dags: 10.11 2026